

СЕМЕЙНО ОГНИЩЕ

ИЛЮСТРОВАННО ДОМАШНО

СПИСАНИЕ

Излиза всеки мѣсець

Редакторка М. Недѣлкова-Попова

ИЗДАВА ДРУЖЕСТВОТО „СЪЮЗЪ”
въ гр. Варна

Година I. Февруарий 1895 г., Брой 2.

ШУМЕНЪ,

Печатница „Искра”

1895

СЪДЪРЖАНИЕ НА БР. II.

	Стр.
I. НАДПРЕВАРВАНЕ СЪ ТРАНДАФИЛЪТЪ. Подражание, съ 2 картини изъ „Josiah Allen's Wife“	25
II СЕЛЯНИНА И АДВОКАТИНА. Отъ Emile Souvestre. Преводъ	29
III ЕДНО ЛЪТНО ПЪТЕШЕСТВИЕ	30
IV СИНОВНА ЛЮБОВЪ. Отъ Berquin. Преводъ	31
V. ЛУИЗА, ПРУСКАТА ЦАРИЦА. (Изъ книгата на Сара Н. Болтонъ—„Прочутитъ жени“) (продължение)	31
VI. ГАЛИЛЕО ГАЛИЛЕЙ, отъ Сара Н. Болтонъ, преводъ (продължение)	34
VII. ШЕСТНАДЕСЯТГОДИШНАТА ДЪЩЕРЯ. Отдѣлъ I—Отношението на майката сирѣмо дъщерята. Отдѣлъ II—Облѣклото, привичкитъ и приятелитъ ѝ. Отъ г-жа Бъртонъ Кингсландъ, преводъ (продължение)	37
VIII ДОМАКИНСТВО. Дрѣхи, кроенето и шиенето имъ. — Артистично плетение тантели (съ 3 образца). Упѣтване по готварството (приготвение разни супи).	40
IX ГЛАВАТА, КОСАТА И ЗЪБИТЪ. Мърки противъ главоболие. — Падането на косата и цѣрътъ ѝ. — Спазване на зѣбитъ. Изъ статиитъ на Elizabeth R. Scovil.	45
X. НЪЩА, КОИТО СТРУВАТЪ ДА СЕ ЗНАЕЖТЪ. Правила за младитъ. — Разговоръ съ момичета	48
ОБЯВЛЕНИЯ (гледай на корицитъ).	

ОТЪ АДМИНИСТРАЦИЯТА.

Молимъ лицата, до които испровождаме 1-й и 2-й броеве отъ „Семейно огнище“, ако не желаѣтъ да го получаватъ, да бждѣтъ тъй добри да ги повърнатъ въ редакцията. Тия, които не повърнатъ тия броеве, ще ги смѣтаме за абонати.

СЕМЕЙНО ОГНИЩЕ

ИЛЛЮСТРОВАННО ДОМАШНО СПИСАНИЕ

—*—

Излиза въ края на всѣкий мѣсецъ

Година I.

Февруарий, 1895 год.

Брой 2.

Надпреваряние съ трандафилтъ.

Бѣше една хубава приятна заранъ. Слънце-то надничаше съ златната си глава презъ прозорецътъ въ избата, където се занимавахъ презъ послѣднитѣ три часа съ бутане масло. И толкози се бѣхъ унесла, щото неусѣтихъ, какъ се бѣ минѣло времето.

Както казахъ по-горѣ, утрото бѣше приятно, но го забѣлѣжихъ, когато истрѣсвахъ покривалото на трапезата. Природата бѣше погалила, пригладила дървесата, както правимъ ний съ коситѣ на дѣцата, когато ги пращаме на работа нѣкъдѣ зимѣ — тѣй и *майката природа*, понеже бѣше есень, ржцѣтъ ѝ бѣхъ пълни съ разни краски и оставила бѣше дири отъ прѣситѣ си възъ зеленитѣ листа и тѣ свѣтѣхъ съ червени и желти краски.

Въздухътъ бѣше тихъ и мѣкъ и разнасяше балсамова меризма отъ нѣкъдѣ. Видѣше се, че всичко съдѣйствуваше да развесели мѣждѣтъ ми Ивана.

Азъ бѣхъ занята съ трудната работа, бутане масло. Бутанието бѣше дълго, смѣтана

та гѣста, буталачътъ едвамъ се издигаше, а да се продължава да се вдига и слага за по-вече отъ два часа, изискваше всичката ми тѣлесна сила и християнско търпение. Иванъ би ми помогналъ да убутамъ; той ми каза, че би го убуталъ всичкото самичкъ, но, по нещастие,

ветхия кошумъ на коньтъ се бѣше скѣсалъ, и той трѣбваше да иде въ яхърътъ да го закърпи и намаже съ масъ за да омѣкне. Чудна случка е, но почти всѣкога става тѣй: ветхия кошумъ се скѣсва точно този день, когато ще бутамъ. Всѣкога се е тѣй случвало, и, види се, че все тѣй ще продължава да става: ветхия кошумъ ще се скѣсва кога има да се бутатъ масло. И този день особено бѣше нужно, щото маслото да се убута на време, защото

Каквото много велики мъже казватъ за женитѣ... Само слушай

Иванъ се бѣше обѣщавалъ да го занесе на единъ купувачъ въ Казанлъкъ, който му връкълъ по тридесетъ и петъ пари по-вече отъ обикновенната цѣна, по причина че маслото си струва. Да, маслото ми го търсѣтъ отъ всѣкъдѣ, ако и да не е моя работа да при-

казвамъ за това, нито, даже, да загатвамъ. Но пъкъ то е цѣла истина, добръ позната, въ Шипка, че азъ обикновенно правяъ добро масло.

Тъкмо що бѣхъ свършила бутанието п, Иванъ, види се, не чуваше вече траканието на буталачътъ, случило се бѣше, че и кошумътъ се довършилъ; защото той дойде веселъ и приятенъ, както когато излѣзе сутрината, и даже малко по-вече.

Догдѣто азъ бъркахъ маслото съ лъжичката за да се осоли на всѣкъдѣ еднакво, Иванъ взѣ единъ вехтъ вѣстникъ, който бѣхъ снела отъ таванътъ нежъ сутрина, за да постеляъ съ него рафтоветъ си, и сегисъ тогисъ ми прочиташе по единъ параграфъ отъ тукъ отъ тамъ, както правятъ вичкитъ мъже, предполагамъ, когато сж добри и весели. Изведнѣжъ той извика радостно, като че да бѣше самъ. Ето, Тодоро, нѣщо което си струва да се чете. Ето, краснорѣчие и здравъ разумъ, събрани наедно. Струватъ си хѣрата, които сж писали това.

— Какво е то? попитахъ азъ, като бъркахъ още маслото.

— Какво ли? Каквото много велики мъже казватъ за женитъ, но това надминува вичико. Само слушай! И тѣй азъ се поисправихъ, за да си отпочине кръстътъ ми и се побленихъ съ ржцѣтъ си на котелътъ за да слушамъ.

— „Да бѣхъ жена, не щѣхъ да правяъ нищо важно, само щѣхъ да се надпреварямъ съ трѣндафилътъ и мъдростъта му. Щѣхъ да съмъ привлекателна и мълчелива. Да бѣхъ жена, щѣхъ да съмъ само жена и нищо по-вече, защото въ това се състои най-голѣмата привлекателностъ на жената. Мъжътъ е направенъ за работа, а жената за да го развеселява въ празнитъ му часове“. Чувашъ ли, Тодоро, слушашъ ли, що думатъ хората? извика Иванъ.

— Да, азъ го четохъ това, по-минѣлата година, когато бѣше ти на изложението.

— Ахъ! тази е причината, защото азъ не съмъ го челъ до сега. Но защо ми не каза, Тодоро? Усѣщамъ че съмъ изгубилъ щастieto на двѣ цѣли години, като не съмъ знаелъ, че подобна статия е била писана. И слѣдваше да си дума: Охъ! колко сж за уважение подобни мъже — достойни за почетъ хѣра, наистина.

Азъ още се облѣгахъ възъ ссждѣтъ, като размишлявахъ, че маслото трѣбва да се пресипе въ гърнето, и да се изнесе на горѣ по стѣлбата.

Иванъ пакъ ми рече:

— Какво мислишь за благородната статия, Тодоро?

— Въ всѣко доказателство има по-малко истина. Трѣбва да има по нѣколко укрупни соль въ себе си, или то не би могло да съществува. Но тѣзи хѣра отиватъ много надалечъ въ идеитъ си.

— Да, каза той, — тѣ сж въ правото си, това тѣ го знаахъ, азъ го знаахъ, и всѣкой живъ чловѣкъ го знае. Ахъ! тѣзи чловѣци турятъ жената и мъжътъ въ тѣхнитъ прилични сфери, и ги държатъ тамъ. Ако слѣдвашъ идеитъ имъ, Тодорке, азъ ще съмъ най-щастливия чловѣкъ въ Шипка, въ свѣта.

— Добръ, казахъ азъ, — много бихъ обичала, да те развеселявамъ, но не знаахъ, какъ можъ сжщевременно да си вършя и кѣщната си работа?

Тогава си казахме по нѣкоя и друга дума.

— Но даже и да се надпреварямъ съ трѣндафилътъ, не можъ да разберъ, какво ще те ползува, защото когато се случи да бутамъ него день масло, все ти се скѣсва кошумътъ.

— Че какво има? рече той натѣргено, — Какво ти става на тебе?

Видѣхъ, че не му се харесваше, но то бѣше цѣла истина, както Евангелието на Матей, или на Марка. Азъ забѣлѣжихъ, че той се разядоса и, съ обикновенната си тактичностъ, промѣнихъ веднага предмѣта, и му рекохъ:

Туй масло трѣбва да се тури въ гърнето, послѣ ще те моля да го изнесешъ на горѣ, и да ми помогнешъ да го овиемъ въ сѣното. Туй не е лесна работа за една жена, когато вече ржцѣтъ ѝ сж капнѣли отъ уморяване.

— Хубаво, каза той кѣсо и намѣршено, — ако ще отивамъ на Казанлъкъ, колата трѣбва да се намажѣтъ. И той скочи, та грабнѣхъ катраненикътъ въ рѣка и искочи по стѣлбата на горѣ.

Ако щѣте вѣрвайте, ако-не, но Иванъ затрѣшна вратата подирѣ си. Да ли бѣше отъ затрѣшканието, или отъ неговото отричание да изнесе гърнето, или пъкъ защото бѣхъ уморена, или защото ми чете онази статия, която още брѣнчеше въ ушитъ ми, или-да ли едно отъ тѣзи, или всичкитъ заедно, не знаахъ, както и да е, но преди да бѣше исчезнѣлъ екотътъ, азъ оставихъ лажицата, сложихъ котелътъ съ маслото, и казахъ на себе си, но рѣшително:

— Азъ ще се стараахъ споредъ желанието ти, Иване. Ще се надпреварямъ съ трѣндафилътъ толкози, колкото можъ, а ти да работишь за мене, като азъ те веселяхъ и очаровавамъ. Ще

се надпреварямъ съ трандафилътъ и ще мълчж.

За туй оставихъ всичко на мѣстото му и отидохъ въ гостната стая. Тамъ, азъ почнахъ да си припомнямъ за жени, които съмъ виждала да знайтъ да привличатъ любовта на мъжетъ, и си припомнихъ, че въобще съмъ ги виждала сѣднали, за туй и азъ сѣднхъ.

Мислихъ си още, че ще е прилично за мене да си сгърнж ржцѣтъ, да седжъ спокойно, и да се поусмихнж. за туй и азъ се доста поусмихнхъ. Тоже се трудихъ да съмъ и привлекателна и, струва ми се, че сполучихъ. Това бѣше препоржчено отъ великитъ мъже. И за туй азъ се трудихъ да съмъ, колкото можж по-привлекателна.

Преди да отидж въ гостната стая, азъ си бѣхъ промѣнила роклята и си бѣхъ припасала една бѣла престилка. Расположила се бѣхъ въ единъ люлящъ се столъ и както казахъ, се усмихвахъ доста.

Азъ си мислѣхъ тѣй: не знажъ точно, какъ да се надпреварямъ съ трандафилътъ безъ правила, но дойде ми на умътъ, че великитъ мъже пипахъ да се мълчи. Предположихъ си, че трѣбва да стожъ спокойно, и да поглеждамъ красиво.

— Ей, точно когато си бѣхъ склопила ржрѣтъ, тѣй грациозно и омаятелно, и устнитъ ми се бѣхъ усмихнали, мъжъ ми влѣзе съ катраникътъ въ ржка въ избата и рече:

Оле! Туй масло не е ли още прибрано? Нито е турена вода за чай, а часътъ е вече единадесетъ и половина! Какво ти е? каза той, като се исправи на вратата на гостната стая и вторачи очитъ си въ мене. — Какво ти е, Тодорке?

Азъ се усмихнхъ толкозъ весело, колкото можахъ и си малчахъ.

Тогава той извика съ по-високъ гласъ:

— Защо не си приготвила обѣда?

Азъ повторно, си мълчѣхъ и се усмихвахъ. (Надпреваряние съ трѣндафилътъ, толкози приблизително колкото е възможно).

Най-послѣ, той ми каза, като дойде до мене:

— Какво се трудишь да правишь?

— Иване, азъ се труджъ да съмъ привлекателна.

— Ти си една дива глупачка, таквази си ти! Туй бѣше вторий пжтъ, дѣто го чувамъ да употребява подобни думи, отъ какъ сме се оженили. Но азъ още се усмихвахъ и му примжморихъ нѣжно и мило:

— Любезний ми!... Тогази Иванъ ми издума приказки, които не бихъ повторила, даже, и да ме пекжтъ, като риба на скара. Не, най-

стина, защото имаше думи, които не щѣхъ да искамъ да ги чужтъ мъжетъ, които бѣхъ писали онази статии: „Какво бихъ направилъ ако бѣхъ жена“. Не бихъ обичала нѣкои отъ тѣхъ да чуе, че единъ отъ тѣхния полъ е думалъ подобни думи. То би ги поразило, да чужтъ, че само една жена е толкова много пострадала отъ тѣхното краснорѣчиво говорение.

Той пакъ извика, но почти изрѣва, като животно, и рече:

— Азъ ще изгубжъ случая, да продамъ маслото!! Азъ съмъ пригладнѣлъ!!! Ето, двадесетъ и четири часове станж отъ какъ не съмъ хапнжлъ ни залъкъ!!!

Гласътъ му бѣше буенъ и страшенъ. Но както малкия тѣнъкъ шумъ подиръ бурята, азъ примарморахъ нѣжно и мило:

— Мъжетъ сж направени да работжтъ за женитъ и продължавахъ да му говоржъ съ още по-нѣженъ гласъ. Ти ще намѣришь буталото за маслото, закачено долу въ избата при прозорецътъ и пилето за обиварение е въ дулапътъ. Тѣкмо тогава му се усмихнхъ три цѣлжти. — Четката за боядисване на готварската, машина е въ дулапътъ подъ умивалника, чернилото е на стълбитъ въ избата, а четката за ламбенитъ шишета е закачена надъ умивалникътъ въ готварницата.

Толкози бързахъ да свѣршж бутанието си на време, щото бѣхъ принебрѣгнала обикновенната си сутрешна работа.

— А ти какво ще правишь? извика той?

— Азъ ли? ще те веселжъ, Иване. Женитъ сж само да веселжтъ мъжетъ си. Тѣ не трѣбва да вършжтъ нищо важно. Чистотата въ кжщи е важно нѣщо, за туй азъ не щж да чистжъ. Бденнето е важно нѣщо, за туй азъ не щж да готвжъ. Искамъ да се надпреварямъ съ трандафилътъ и мъдростъта му, за туй ще ти веселжъ и ще мжлчж. Азъ се пооблегнхъ още по-спокойно въ столътъ си и му се поусмихнхъ малко по-вече.

— Глухонѣма и луда ли си станжла? каза той. — Какво те боли?

Тогази си туги очилата за да ме разгледа по-добрѣ. Азъ стояхъ, безъ да говоржъ въ една грациозна поза, и се трудихъ да съмъ привлекателна, споредъ правилата, изложени отъ великитъ мъже, а одобрѣни отъ малкитъ.

Подиръ малко, азъ забѣлѣжихъ, че лицето на мъжа ми се промѣни и почнж да изглежда загрижено, вмѣсто гнѣвливо и като че бѣше на мжжж. Видѣхъ го, че гледаше къмъ шишето съ камфората, тогава се покачи по стълбата, за да вземе тухлата отъ спалнята,

като се обръщаше да ме гледа и ми думаше по-лека и умилително:

— Не щеш ли да те порастриж, Дорке? Гдѣ те боли най-много? Камфората не ще ли да ти помогне? Баба Рада ли да повикамъ или докторътъ да търсѣж? Нѣка ти турѣж нозѣтъ въ горѣща вода? и поглеждаше къмъ кофата.

Тогавъ му извикахъ азъ:

— Иване, не щѣ азъ тухла, нито камфора: но искамъ здравъ разумъ въ мъжика си. Това ще ми помогне. Азъ съмъ се трудила да слѣдвамъ вѣрно правилата, които чете ти тази сутрина.

Ти каза, че

почиташъ чловѣцитѣ които сѣ писали онази статия и че ако слѣдвамъ тѣхнитѣ наставления, то ти ще бъдешъ най-щастливия мъжъ въ Шипка. Азъ послѣдвахъ съвѣтитѣ имъ само за двадесетъ минути и ти почти изгуби умътъ си. Ако само въ двадесетъ минути, ти дойде въ таквози положение, какво ще станешъ, ако се

продължава съ дни и години? Сега ти се унижи морално, като изрече таквази неприлични думи. Ако си ималъ доволно отъ моя опитъ въ слѣдуване правилата на тѣзи мъже, кажи си, и азъ ще престанѣ да ги изпълнявамъ.

— Охъ! парясай имъ статията и остави на страна писателитѣ, моля ти се! Отговори той.

Азъ се обърнахъ къмъ него и пакъ почнахъ да се трудѣмъ да изглеждамъ весела и привлекателна, като си сгърнахъ ржцѣтъ въ една грациозна поза.

Но той тропна съ кракътъ си отъ нетър-

пение. Трудихъ се да постоянтвувамъ и му рекохъ: „Любезний ми“.

Тогавъ, той ритѣхъ веднѣжъ вратата тѣй силно, щото ми се стори, че се събори къщата, но той расцѣпи вратата.

Защо да ви респираримъ по-надълго; нѣка е доволно само да ви кажѣ, че къмъ дванайсегъ часа, той ми каза:

— Драга ми Тодорке, азъ съмъ се наситилъ вече отъ твоето надпреваряние съ трапезильтѣ. Доволно съмъ ималъ и усмивки, сега стани, колъ ти се, стотви на бържичко, защото съмъ

прегладнѣлъ.

Азъ не се забавихъ да приготвиѣ единъ добъръ обѣдъ въ късо време.

Обварихъ малкото пилеце, което стоеше очистено въ дулапътъ: размачкахъ картофи съ смѣтана и ги попарихъ съ прѣсно масло; расточихъ тарлетъ съ портокалъ, такъвъ щото се топѣше въ уста, и сварихъ хубаво сладко кафе.

Догдѣто приготвиахъ обѣдътъ си, ако щете вѣрвайте, ако не, но таквази бърза и вредна съмъ на работа, щото натурихъ масло въ гърнето и слѣдъ обѣдъ го покрихъ съ едно бѣло, като снѣгъ, платно, нарѣсихъ го съ солъ отгорѣ, и Иванъ трѣгна на време за Казанлъкъ. По негово желание и азъ си облѣкохъ кафеяната си рокля и го придружихъ.

На отивание, ний имахме много приятно време. Иванъ бѣше любезенъ, отчасти отъ кафето, и отъ части отъ любовта, която храни къмъ мене (защото той ме обожава).

Тогавъ, той ми каза:

„Глухо-нѣма и луда ли си станъла? казва той.—Какво те боли?“

— Статията била добра за четение, и правила хората, които ѝ писали, да се чувствуват по-великодушни и по-спокойни, но не е практична.

— Освѣнъ това, казахъ азъ, само — да знаешъ колко глупава се чувствувахъ азъ, като се трудихъ да съмъ привлекателна и весела, когато всичко бѣше въ безредие въ готварницата. Никога не съмъ толкова весела, колкото когато се трудя да правя домътъ си спокоенъ и приятенъ — когато ти приготвямъ вечеря, като знамъ, че ще си дойдешъ уморенъ, измръзналъ и гладенъ. Азъ съмъ тогава по-щастлива, а и всѣка жена по-обича да послужи на мъжътъ си, отъ колкото да се надпревара съ трандафилътъ.

— „Да, каза Иванъ, — имашъ право, Тодорке“.

„Josiah Allen's Wife“.

Селянина и адвоката.

Отъ Emile Souvestre.

Селянина Бернардъ отишълъ на пазаръ въ Ренни и, като си свършилъ работата, дошло му на умътъ, че има още нѣколко часове празни и добръ би сторилъ да ги употребя за да се посвѣтва съ нѣкой адвокатинъ. Често слушалъ да му приказватъ за господинъ Потие, чието име било толкова извѣстно, щото довольно било само да защитава единъ процесъ (дѣло) за да бѣде съчетенъ. Селянина распиталъ за адреса му и отишълъ при него въ улицата Св. Георгий. Тамъ имало много клиенти и Бернардъ трѣбвало да чака много време; най-послѣ и неговия редъ дошелъ и билъ введенъ при адвоката. Господинъ Потие го поканилъ да сѣдне, сложилъ очилата си на писалищната маса и го попиталъ, по каква работа ходи?

— Ахъ, господине адвокате, казалъ селянина, като си маикалъ шапката въ ржцѣтъ, — толкова много съмъ слушалъ да говорятъ за тебе, та като се случихъ въ Ренни, пожелахъ да се възползувамъ отъ празното си време, за да се посвѣтвамъ съ тебе.

— Благодаря ти за довѣрието, което ми показвашъ, приятелю, казалъ господинъ Потие, — но безсѣмнѣние трѣбва да имашъ нѣкой процесъ.

— Процеси ли! за примѣръ! азъ ги мра-

зя и никога Петръ Беднардъ не е ималъ ни дума съ нѣкого.

— Тогава трѣбва да е распродажба, или дѣла на наслѣдство?

— Господинъ адвокате, трѣбва да ми просишъ извинение, защото братията ми и азъ никога не сме се дѣлили.

— Трѣбва да е нѣкой контрактъ за покупка, или продажба?

— Ахъ, не! азъ не съмъ ни довольно богатъ, за да купувамъ, нито пъкъ много бѣденъ за да продавамъ.

— Но най-послѣ, какво желаетъ? попиталъ адвоката очудено.

— Е, добръ! азъ ти казахъ, господинъ адвокате, поделъ Бернардъ, съ високъ, смутенъ смѣхъ, — азъ искамъ една консултация... съ паритъ си разбира се... като съмъ дошълъ въ градътъ, трѣбва да се възползувамъ отъ случая.

Господинъ Потие взѣлъ перо и книга, и попиталъ селянина за името му.

— Петръ Бернардъ, отговорилъ послѣдния, щастливъ, че най-послѣ го разбрали.

— Възрастта ти?

— Тридесетъ години, татъкъ.

— Занятието ти?

— Земледѣлецъ съмъ.

Адвоката написалъ два реда, сгъналъ книгата, и ѝ подалъ на необикновенни си клиентъ.

— Свърши ли се вече! извикалъ Бернардъ. Е добръ, на добъръ часъ; времето не трѣбва да се губи, защото било парѣ, казватъ хората. Колко струва това, консултацията, господине?

— Три лева.

Бернардъ си платилъ, поздравилъ по военному, и си излѣзълъ въсхитенъ че се е възползувалъ отъ случая.

Когато пристигналъ у тѣхъ си, било вече четири часа послѣ обѣдъ. Уморенъ отъ пѣтя, влѣзълъ въ кѣщи да си отпочине. Сѣното му било покосено и свършено изсѣнѣло отъ два дни; едно отъ момчетата дошло да пита, да ли да го съберѣтъ.

— Тази вечеръ ли! извикала жена му, която идѣла да сѣдне при мъжа си. Голѣмъ грѣхъ би било, да се почне работа толкова късно, когато и утрѣ би могло да се събере.

Момчето прибавило, че времето може да се развали, а колата сѣ впрѣгнала и работниците безъ работа. Жена му отговорила, че вѣтъра билъ добъръ, скоро щѣло да се стъмни и пр. Бернардъ изслушалъ и двѣтъ страни

и не знаещъ какво да рѣши, но изведнѣжъ си спомнилъ за книгата на адвокатина.

— Почакайте една минута! извикалъ той, — азъ имамъ една консултация; ти е отъ знаменитата личностъ, струва ми три лева, и трѣбва да ни извади отъ туй недоумѣние. Хайде, Терезо, кажи ми, що пѣе тая книга ти, която можешъ да четешъ всѣкой видъ почеркъ.

Жената взѣла книгата и прочела двата реда съ много бутканье и повторение: „Никога не оставяй за слѣдующия день това, което можешъ да сторишъ въ сѣщия день“.

— А това ли пише! извикалъ Бернардъ, като гръмнѣтъ; скоро докарайте колата, хайде момчета, момчета да внесемъ сѣното!

Жена му поискала да възрази още нѣколко пѣти; но той ѝ казалъ че хората не си купуватъ консултация за три лева на вѣтъра, но за да се изпълнява свѣта на адвокатина. Самъ той показалъ примѣръ, като почналъ първъ и не влѣзълъ въ къщи догдѣто всичкото сѣно не прибрали.

Събитието, което се случило презъ нощтъ, показало мъдростта на поведението му; защото времето се развалило; неочаквана буря излѣзла по долината и когато се съмнѣло, видѣли че рѣката придошла и влечала сѣно. Косидбата на всичкитѣ му съселени била помѣтена, само Бернардовата била спасена.

Тази първа опитностъ му дала таквази вѣра въ консултацията на адвокатина, щото отъ него день той ѣ взѣлъ за правило на живота си и станѣлъ, благодарение на уредбата и прилежаннето си, единъ отъ най-богатитѣ земледѣлци въ страната. Той никога не забравилъ услугата, която му сторилъ г-нъ, Потие, на когото всѣка година, отъ признателностъ, занасялъ по двѣ отъ най-затѣстелитѣ си пилета. Бернардъ ималъ обичай да казва на съселениитѣ си, когато било дума за законовѣдцитѣ, „че подиръ заповѣдитѣ Божии и черковни, най-поле ното нѣщо въ свѣта е консултацията на единъ добъръ адвокатинъ“.

Едно лѣтно пѣтешествие.

На първий май тази година всичкитѣ работници въ единъ голѣмъ магазинъ въ Филадельфия били събрани заедно за да чуѣтъ, какво ще е лѣтното распорѣждане. На мъжетѣ и женитѣ, които били на работа въ магазина по-вече отъ двѣ години, имъ се дало двѣ седмици ваканция безъ загуба на

платата. Тѣзи, които били по-вече отъ година, имъ се дало една седмица време.

Двѣ момичета се спогледали оплашено. Тѣ били отъ сѣщото село и дошле преди шестъ мѣсеца, значи че на тѣхъ не се падало ваканция.

Тѣ не познавали никого въ града.

Цѣлъ день стояли прави и си отивали вечеръ въ голѣмата стая съ два стола, легло и маса.

Дългото горѣщо лѣто се простирало предъ очитѣ имъ. Цѣлия день слушали весели купувачки да приказватъ за плановѣтъ си. Една щѣла да иде на Нюпортъ, друга въ Аляска, и третя въ Италия.

Като си отивали вечеръ, Ана казала: „азъ пѣкъ, за да си отпочина, ще спѣъ, щомъ не съмъ на работа. По този начинъ ще забравѣъ окаянieto си.“

Жанна се смѣяла: „Азъ не искамъ да се тревожѣ. Ще идѣ въ Италия“.

„Луда ли си?“

„Ще видишъ!“

На другата вечеръ Жанна сложила на масата си единъ пѣтеводителъ за въ Италия, за който платила около единъ левъ и тридесетъ стотинки, и единъ чистъ листъ хартия. „Това“, казала тя весело, „е Флоренция. Тамамъ що пристигамъ“.

„Тука“, гледайки на картата и дръпва една линия по хартията, — „е рѣката. Ще се спрѣъ въ този голѣмъ хотелъ и ще наемна най-добритѣ стаи. Тѣй като, не ме интересува, кѣко ще струва. По този пѣтъ се намира голѣмия палатъ на Медичитѣ“, и чертае на хартията си. „Сега тамъ ще отидемъ“, и тя прочете едно приятно описание за него. „Но азъ трѣбва да се запознаѣъ по-добрѣ съ тази фамилия“, и отвори историята на Медичитѣ, която бѣше взѣла отъ библиотеката. „Ще слушашъ ли да ти четѣ или ще си легнешъ?“

„Ахъ, слѣдвай“ извика Ана, сърдито.

Но и тя се заинтересува въ Катерина Жестоката, въ Лорензо, Великолѣпния, и вечеръ слѣдъ вечеръ помагаше да рисува картата на Флоренция и да чете историитѣ на хероитѣ ѝ, догдѣто самитѣ улици ѝ станѣхъ запознати, а Данте и Микелъ Анжело — живи и дѣйствителни.

Тѣ намѣрихъ толкова книги, които да поясняватъ за стария градъ, щото неусѣтихъ кога се минѣ лѣтото.

„Азъ могѣ да си намѣрѣъ пѣтя въ тоя чуденъ градъ, даже и съ вързани очи“, каза Ана, когато лѣтото се бѣше минѣло.

Тя бѣше съвсѣмъ забравила сънѣтъ и окаянieto си.

Синовна Любовь.

Фридрихъ II, Прусский царь, позвънилъ една вечеръ, но никой не дошълъ. Той отворилъ вратата и намѣрилъ слугата си заспалъ. Царя се приближилъ при него и щѣлъ да го събуди, когато съшикасалъ, че се подава края на единъ кжсъ хартия отъ джеба му. Любопитенъ да узнае що е, той ѝ взѣлъ и ѝ прочелъ. То било писмо отъ майката на момчето, въ което тя му благодарила, за гдѣто ѝ испратилъ часгъ отъ платата си за да ѝ помогне въ бѣдността ѝ. Тя свършвала писмото, като го увѣрявала, че Богъ ще го благослови за доброто му поведение къмъ неѣ. Царя, слѣдъ като прочелъ писмото, влѣзълъ полѣгичка въ стаята си, взѣлъ една вързопка златни монети и ги спусналъ заедно съ писмото въ джеба на слугата.

Като влѣзълъ изново въ стаята си, той извънилъ тѣй силно, щото заспалия се събудилъ и влѣзалъ. — „Ти си добръ спалъ, му казалъ царя“. Слугата поискалъ да се извини. Въ смущението си, случайно, — бръкналъ въ джеба си и напилъ смаено вързопката, извадилъ ѝ, приплѣдилъ, погледналъ царя и съзри облѣли лицето му, безъ да може да произнесе ни дума. „Какво е туй, попиталъ царя, какво е“? — „Ахъ! Ваше Височество!“ казалъ момчето, като се хвърлило при нозетѣ му, — „нѣкой иска да ме опропасти: не знаѣ, отъ гдѣ сѣ дошли тѣзи парѣ въ джеба ми“.

„Приятелю мой“, казалъ Фридрихъ, „Богъ често ни дава щастие, когато ний спимъ. Прати тѣзи парѣ на майка си, поздрави ѣ отъ мене, и кажи ѣ, че азъ ще се грижѣ за неѣ, както и за тебе“.

Скъръбта на слугата се обърнѣла тогава на радостъ: той позналъ отъ опитността си, че нищо не способствува толкозъ да направи щастливи дѣцата, колкото себепожертвованията, които правѣтъ, за да смѣгчѣтъ злостраданията на тѣзи, които сѣ ги родили.

Berquin.

Луиза, Пруската Царица.

Отъ Сара К. Болтонъ.

(Продължение).

Гранненбургския палатъ билъ много раскошенъ за двама души, които искали да си живѣтъ тихо

у дома си, за това Парецъ съ земитѣ му билъ купенъ за тридесетъ хиляди талери.

Фредерихъ казалъ на архитектътъ, който съграждалъ ново здание: „Всякога имай предъ видъ, че градинѣ за единъ бѣденъ стопанинъ“. Кжщата била просто мебелирана и градината била мѣсто за отпочиванне. Високитѣ тополи и други величественни дървеса били голѣмо наслаждение на младата съпруга, която твърдѣ много обичала природата.

„Посрѣдъ тишината и хубостта на природата“, казва тя „азъ мож най-добръ да настроѣ умътъ си на който кордитѣ, както тѣзи на единъ музикаленъ инструментъ, иматъ нужда да се уреждатъ всѣкий день, за да произвождатъ правия тонъ. Ако пренебрѣгнѣ това, азъ се чувствувамъ растроена“.

На близу до Парецъ имало едно селце, и селянитѣ наскоро се запознали съ неѣ и ѣ обикнѣли. Единъжъ тя дала на всичкитѣ селскѣ дѣца нови дрѣхѣ за жетвения празникъ.

Не далечъ отъ Парецъ, въ рѣката Хавелъ, се намира Пауенинзелъ (Паунузѣтъ островъ), който Фредерихъ обѣрилъ на паркъ. Тукъ, слѣдъ като станѣли царъ и царица, тѣ често обѣдвали съ дѣцата си подъ брѣстовитѣ дървеса.

Една лѣтна вечеръ, като сѣдѣли подъ джбовитѣ дървета на островѣтъ, тѣ полскали отъ владиката Ейлертъ да имъ прочете словото, което държалъ на едно вѣнчаванне отъ Рутенитѣ, думитѣ на Ноеминъ: „Не ме принуждавай да те оставѣ, и да не идѣ подирѣ ти; защото, гдѣто идешъ ти, и азъ ще идѣ; и гдѣто останешъ ти и азъ ще останѣ; твоитѣ людие ще бѣдѣтъ людие мои, и Богъ твой, Богъ мой: гдѣто умрешъ ти, ще умрѣ и азъ, и тамъ ще се погребѣ.“

Тѣ сѣдѣли, догдѣто луната изгрѣла, и нѣгдѣ далечъ се чувала музика. Фредерихъ прикжнѣлъ тишината, като си сложилъ ржката на Лунзиното рамо, и казалъ нѣжно: „Туй е моето намѣрение, драга Лунзо: азъ и домѣтъ ми да служимъ Богу“.

Той отишълъ на долу по край рѣката за да размишлява на самѣ, до като Лунза се разговаряла съ владиката. „Само въ вѣрата мож да намѣрѣ подкрѣпление“, казала тя. „Въ желанието ми за щастие, азъ чувствувамъ дълбока празнота въ сърдцето си, която нищо земно не може да задоволи... Това, което ме най-възхищава и ми дава най-много удоволствие, е мисльта, че царя и азъ сме напълно съгласни въ религиознитѣ си убѣждания. Азъ съмъ увѣрена, че той е най-добрия чловѣкъ и християнинъ на земята. Чухте ли, като свършихте да четете словото си, какъ каза той съ сърдечно чувствование; „Туй е моето намѣрение: Азъ и домѣтъ ми да служимъ Богу“?

Двама английски пътници дошли по вода отъ Потсдамъ на Пауенинзелъ и имъ било казано отъ тѣлохранителя, че палата не е отворенъ за публи-

ката, защото царя и царицата били тамъ. Тъ съобщили несполуката си на единъ господинъ и една госпожа, просто облѣчени, които срѣщнали. „Ахъ!“ казалъ господинътъ, „той е билъ господинъ фонъ Моссъ. Азъ го познавамъ добръ, и, ако желаете да се върнете, азъ ще ви извиня предъ него“.

„Но добръ да дойдете съ насъ“, казала госпожата, „защото вий сте странни, а ний можемъ да ви покажемъ всичко, което струва да се види“.

Тъ говорили за Англия, и приятното лице на госпожата имъ се видѣло пълно съ изражение. Като доближили до замъка, обявили, че закуската е готова, и тѣ заблѣжили, за голѣмо тѣхно очудване, че тѣ били въ присъствието на царьтъ и царицата, които имъ били водачигѣ. Тѣ били учтиво показани на закуската.

Смъртъта дохождала не само веднѣжъ да смущава този веселъ животъ. Князь Лудовикъ, съ когото братъ му Фредерихъ билъ на тѣсно свързанъ, умрѣлъ на 28 декемврий, 1796 отъ тифусъ, и оставилъ Фредерика на осемнадесетата ѝ година съ малко дѣте, момче. Коронния князь не се отдалечилъ отъ него, прехваналъ болѣстята, но оздравѣлъ. Младата вдовица била веднага прибрана въ кѣщата на Лунза.

Три седмици по-сетнѣ умрѣла вдовицата на Фредериха Великий, царица Елисавета Христина, на възраст осемдесетъ и една годишна и ѣж погребали въ царския сводъ, отзадъ на берлинската катедрална църква.

Тя трѣбва да е прекарала осамотенъ животъ съ Фредериха, който по заповѣдта на баща си се оженилъ за нея, вмѣсто за английската княгиня Амелия, която обичалъ. Той никога не искалъ да живѣе съ нея. Той билъ отгледанъ отъ най-тиранинъ баща, който веднѣжъ го оседилъ на смъртъ, за гдѣто се опиталъ да избѣга въ Англия, но билъ избавенъ чрезъ ходатайството на генералитѣ на войската и представителитѣ на чуждестраннитѣ сили, които увѣрили царьтъ, че престолонаслѣдникътъ принадлежалъ по-вече на народътъ, отъ калкото на него.

Фредерихъ прекаралъ животътъ си, или на бойнато поле, или заобикаленъ съ учени мъже въ Санъ-Суси, и голѣмитѣ му хрѣтки били нѣмцитѣ му другари. Сестра му Вилхелмина, другарката на дѣтинството му, която нѣжно любилъ, умрѣла на срѣдня възраст.

Единъжъ въ годината, на, рождения ѝ день, той отивалъ да посѣти Елисавета Христина въ нейното уединено жилище, Шенхаузенъ. Тя се предала да прави милостини и написала нѣколко религиозни книги, по едно копие отъ които подарявала на Фредериха, които ги е подвързвалъ красиво, макаръ че е съмнително, да ли ги е челъ, или не. Той ѝ давалъ нѣкога скъпи подарѣци, но никога не ѝ

било позволено да отиде въ Санъ-Суси, при всичко че тя го обожавала.

Елисавета Христина жално плакала като чула за смъртъта му въ Санъ-Суси, презъ нощта на 16 Авг. 1786, когато падъхналъ въ ржцѣтъ на единъ слуга! двадесетъ минути слѣдвала съ малката му италианска хрѣтка и и него. Като заблѣжилъ, че кучето тренери, той заповѣдалъ да го покрижтъ по-добръ. Но не позволилъ да повикатъ жена му.

Тя го преживѣла единадесетъ години, и направила едно вѣзано покривало за массата, която стои предъ стаята, гдѣто е погребенъ той въ Гаррисоновата черква въ Потетдамъ.

Подиръ смъртъта ѝ, Фредерихъ Вилхелмъ II. казалъ: „Моя редъ остава сега“. Той умрѣлъ въ сжщата година, 16 Ноемврий, 1797. и билъ погребенъ въ кринтата на катедралната църква въ Берлинъ. Съ всичкитѣ си недостатѣци, и живота му е билъ далечъ отъ нравствененъ, той билъ добръ баща на Лунза. Той оставилъ, казва Худсонъ, едно завѣщание отъ три голѣми злини. — единъ деморализиранъ животъ, своитѣ кабинетни министри, и изчерпано държавно съкровище... Най-голѣмата, макаръ и не най-важната, отъ опасноститѣ, произлѣзли отъ тѣзи злини, била нуждата отъ пари. Фредерихъ Великий оставилъ въ съкровището десетъ милиона лири, — всичкитѣ отишли и, вмѣсто тѣхъ, имало голѣмъ дългъ, който новия царъ рѣшилъ да стиплати щомъ може.

Коронния князь сега станалъ царъ Фредерихъ Вилхелмъ III., и Лунза царица. Тѣ не промѣнили кѣщата си, защото Фредерихъ казалъ: „Царьтъ трѣбва да живѣе съ приходитѣ на коронния князь“.

Вторий синъ имъ се родилъ на 22 Мартъ, 1797 год., — Фредерихъ Вилхелмъ Лудовикъ, послѣ *Вилхелмъ I, Германския Императоръ*. Царьтъ и царицата ходили подъ ржка както по-напредъ въ Унтеръ денъ-Линденъ, и живѣли съ народа, както тѣхния великъ синъ Вилхелмъ подиръ тѣхъ.

Тѣ ходили на Коledния паниръ въ Берлинъ. На едно мѣсто ги познала една жена и се отдръннала назадъ. „Не си отивай стрино“, казала царицата. „Какво ще каже продавачътъ ако му отпѣднѣмъ куновачитѣ“.

Тогава попитала жената, да ли ще е дошла да купи играчки, и колко дѣца има. Като се научила, че има синъ около сжщата възраст съ нейния най-голѣмия синъ, тя казала: „Вземи тѣзи играчки и ги дай на твоя короненъ князь въ името на моя“.

Царицата никога не забравяла да бѣде учтивъ, съ това показвала добротата на сърдцето си. Веднѣжъ дошли въ едно време единъ графъ и единъ кундараджия да ѣж посѣтятъ, тя приела по-напредъ кундараджията, като заблѣжила:

„Времето на работникът е по-скъпоценно, отколкото на графа. „Работникът ще приема първом, а графът да чака“.

На единъ воененъ празникъ, Горрисоновата черква въ Потсдамъ била тъй пълна съ народъ, щото една жена по погрѣшка сѣднѣла въ царския чинъ. Прислужващата дама ѝ смъррила подиръ службата, защото не се отнесла съ почитъ къмъ царицата. Луиза чула за това и пратила да повикатъ владиката Ейлертъ.

Елате да се возите съ насъ до Пфауенинзелъ, и кажете ми, да ли сте успокоили онази женица. Доведете ми ѝ утрѣ, защото искамъ да се запознаѣ съ нея лично, и сама да ѝ говоря“. Въ едно приятелско писмо за покана на Шефнера, стария воененъ съвѣтникъ, тя прибавила това: „Моля ви, носѣте си ботушитѣ и не дохождайте съ тънки чорапи: увѣрена съмъ, че не сж добри за васъ; и, както знаете, азъ обичамъ старитѣ си приятели, за това приятно ми е да се грижж за тѣхъ“.

Отличния войникъ каза:

„Никога не съмъ, видѣлъ, въ лицето на друга жена, очи по-чисти, съ по-свободно изражение, съ таквазъ веселостъ, почти прилична на дѣтска“.

Царицата често молила Владиката Ейлертъ, да разскава подробно за разнитѣ просители, но искала да бжде по-мѣткъ. Тя казвала:

„Линиитѣ, които раздѣлятъ достойнитѣ отъ недостойнитѣ страждующи, сж рѣдко ясно отбѣлѣжени; тѣ се сливатъ едни въ други, а ний не трѣбва да забравяме, колко недостойни сме да приемере богатитѣ благословения, съ които Богъ ни е надарилъ. Тя писала на 1797 година: „Да въспитамъ дѣцата си да станжтъ добродѣтелни любители на човѣчеството, е най-голѣщото и най-голѣмото ми желание. Даже, азъ се надѣвамъ да сполучж въ предприятието си“. И тя сама имъ служила за примеръ.

Шестъ мѣсеца подиръ смъртъта на Фредерихъ Вилхелмъ II., царътъ и царицата направили обиколка въ источнитѣ си провинции. Въ Шутгардъ, Померания, гдѣто голѣмо множество се било събрало, деветнадесетъ малки момиченца хвърляли цвѣта по пята имъ. Едно отъ дѣцата казало на Луиза, че едно отъ тѣхъ било испратено у тѣхъ си, „защото не било доволно красиво“.

„Горкото дѣте“, казала царицата „тя се е радвала за дохожданието ѝ, и сега трѣбва да плаче у дома си“. Царицата изведижъ пратила да ѝ повикатъ, и се отнесла благо къмъ нея.

Въ Елбингъ, единъ човѣкъ колѣнничилъ предъ царя, като си поднесълъ прошенето. Царътъ го поелъ и казалъ на човѣкътъ да стане, като забѣлѣжилъ: „Никой човѣкъ не трѣбва да колѣнчи предъ едно човѣческо същество“.

Въ Данингъ, янтаро-работницитѣ ѝ дали едно

красиво огърлие, което тя носила до като стояла въ градътъ, за голѣма радостъ на художницитѣ. Въ Кенигсбергъ тѣ стоели цѣла седмица. Търговцитѣ събрали помежду си една голѣма сума парѣ и приготвили обѣдъ за бѣднитѣ, като дали на всѣкиго по единъ полезенъ подарѣкъ и по петъ лева въ спомѣнъ на царската визита.

На връщаннето си тѣ се отбѣглили въ една отъ любимитѣ си къщи, въ Шарлотенбургъ, мѣстожителището на София Карлота, първата пруска царица. Тя била жена съ необикновенъ умъ, приятелка на Лейбница, съ когото си писвала презъ много години. Когато наближавала смъртъта, тя казала на служащитѣ си: „Не скърбѣте за мене; азъ сега отивамъ тамъ, гдѣто моето голѣмо любопитство ще бжде задоволено относително първата причина на нѣщата, които Лейбницъ не е можалъ никога да ми обясни, — времето, пространството, и вѣчността“.

На 13 Юлий. 1798 год. четвъртото дѣте на царица Луиза, дъщеря ѝ Фредерика Луиза Карлота, се родила въ Шарлотенбургъ. Тя се омъжила на деветнадесетата си годишнина възраст за Николая I, русския царъ, и умрѣла на 1960 година.

На 13 Октомврий, 1799 година, петото дѣте, момче, се родило въ царската фамилия: умрѣло на слѣдующата година отъ лошата кашлица.

Презъ Августъ. 1800 год., Луиза направила друга обиколка съ царя. Руднитѣ за каменни въглища въ Валенбургъ ѝ много заинтересували. Облѣчена като рудиръ — особни дрѣхы били приготвени за нея — тя влѣзла въ пещерата, презъ която тече вода, съ една лодка.

Подиръ двадесетъ години, Князь Радзивилъ попиталъ рударитѣ, да ли помнятъ посѣщението ѝ.

„Да“, отговорилъ единъ старецъ: „около половината отъ насъ, които имаме честта да караме лодката него день, сме живи; трима отъ насъ сме сега съ васъ. Азъ седѣхъ на кормилото, и можяхъ да виджъ приятното лице на царицата, освѣтлено отъ свѣтлината на ламбата. Никага по-напредъ въ живота си не бѣхъ виждалъ таквожъ приятно лице. Тя наглеждаше едра, каквато трѣбва да е една царица, но бѣше кротка, като дѣте, и имаше най-сладката усмивка“. Ний псѣхмъ доведесетъ и шестия псаломъ: „Пѣйте Господу пѣсень нова, Пѣйте Господу, всячка земя“. Царицата хванжъ ржката на царътъ и каза тихо: „Обичния ми псаломъ; туй е небесно“ И като се обърнж на мене, каза: „По-полегка, добрий ми човѣче“. Царътъ и царицата ни дадохъ подарѣци. Тя ми даде съ ржката си двѣ нови холландски дукати. Азъ ги дадохъ на жена си, която ги носи като огърлие на вратѣтъ си, когато ходи на черкова, защото каквото е похванжла *тя*, е свято. Ахъ! тя бѣше наистина жена! Защо ѝ отне отъ насъ толкожъ скоро добрия Богъ. Тя правѣше всичко съ благостъ и любовъ къмъ всѣчки. Тя

взе съ нея рударският си дрѣхъ, за да си спомни за насъ, както каза тя“.

Азъ си спомнямъ, казва Г-жа Тренчъ, за Марию Антоанета, блѣстяща отъ живостъ, красота и веселостъ, и осмѣстивъ всичкитѣ въображения на дѣтнството ми за младитѣ, весели, красиви и величественни царици на хилядата и една нощъ. Тя е ангелъ на любезността, крота, грациозна, висока, деликатна, но не суха; косата ѝ е руса, кожата на лицето ѝ бѣла: единъ видъ неизразима сладостъ обладава лицето ѝ и образува главната точка на характерътъ ѝ“.

Слѣдъ смъртта ѝ друга госпожа писала:—

„Защо не можъ да отбѣлѣжъ чертитѣ на благородното ѝ лице тъй, както се въртятъ въ умътъ ми? Неозначимата грациозностъ на поздравлението ѝ, неподражаемата ритма на ходеннето и поклонѣтъ ѝ, или дѣтското ѝ отпращане на кроткия, но нахъ усърденъ погледъ, или възбаването на царската ѝ фигура въ нѣкое великолѣпно събрание, което колкото и голѣмо да бѣше, тя се видѣше въсѣкога, като най-хубавата, най-дървата, и като че бѣше само тя. За нея бѣше истинна похвалата на Оссияна хубавица между хилиди! Ако човекъ се трудѣлъ да ѝ сравнява съ други и да намѣри, че въ нѣщо си се отличаватъ по хубостъ отъ нея, пакъ немоще да се направи сравнение. Характерътъ на хубостта ѝ се състоеше въ хармонията на цѣлото ѝ естество. Въ нея преобладаватъ нѣжностъ, кротостъ, съвършенна естественност“.

(Слѣдва)

Галилео Галилей.

Ртъ Г-жа САРА К. БОЛТОНЪ.

(Продължение отъ бр. I).

Въ Падуа, Галилео наскоро привлѣкалъ голѣмо множество въ класната си стая. Често пѣти до хиляда души слушатели се събирали да слушатъ лекциитѣ му, а когато залата бивала препълнена, той излизвалъ вънъ на отворено. Той билъ по-високъ отъ срѣденъ ръстъ, съразмѣренъ, съ весело лице, уменъ въ разговора си и съ добра обноска. Той билъ тъй добръ начетенъ, щото можалъ да повтори на изустъ по-вечето отъ съчиненията на Виргилія, Овида, Хорация и Сенека: по пѣкъ и толкова скромненъ, щото казвалъ, че никога не е срѣщалъ нѣкого до толкова невѣжъ, отъ когото да не може да научи нѣщо.

Той работялъ непрѣстанно. Писалъ съчинения, по укрѣпленията, Механиката, Гно-

мониката, закона за движението на небесното кѣло, които били преписвани отъ ученицитѣ му и разпращани на лѣво и на десно изъ Европа. За да надзирава направата на компаса, който изобрѣтилъ и термоскопа, или топлопоказателя, който по-сѣтиѣ биде измѣненъ въ термометръ, взѣлъ единъ работникъ въ къщата си. Опитъ си правилъ съ едно стѣклено шише на величина колкото едно кокоше яйце, но гърлото му било около осемъ прѣста, а тѣсно като сламка.

Платата му се въскачила отъ дваѣсетъ лири до сто лири годишно презъ първитѣ шестъ години въ Падуа. Презъ всичко това време той билъ забиколень съ мѣчнотинъ, когато умътъ му трѣбвало да бѣде свободенъ за великитѣ му предприятия. Сестра му, Виргиния, се оженила преди смъртта на баща си, но обѣщаната зестра не била дадена, а зетя настоявалъ да му се даде. Майката измѣчена отъ мисль, писала на сина си Галилея: „Ако дойдешъ тука идущия мѣсець, ще се радвамъ; само не дохождай безъ парѣ, защото виждамъ че Бенедето се е рѣшилъ да земе това що му си обѣщаль; той се кани да те арестува щомъ пристигнешъ. Научвамъ се, че ти си далъ дума да му платишь, значи че той ще е въ сила да те арестува, а той е такъвъ човекъ, който го направи. И тъй предупреждавамъ те, защото много ще се наскърбѣшъ, ако би да се случи нѣщо подобно“.

Ливия, другата му сестра, се сгодила за единъ пизанскій благородникъ съ обѣщание да занесе хиляда и осемъ-стотинъ дукати, отъ които осемтѣхъ стотинъ да се наброѣтъ веднага. „Благородния Пизанецъ“, не можалъ да се нагърби съ жена, безъ поддръжка за него и нея. И тъй велидушния Галилео, макаръ не много разуменъ въ този случай, заелъ шестъ стотинъ дукати и платилъ нужното количество, осемъ-стотинъ, като същевременно далъ на сестра си хубава прикя и покъщнина.

Освѣнъ тѣзи двѣ сестри, Галилео ималъ и единъ мързеливъ братъ, за когото да се грижи: — Михаланжело, младежъ съ малко талантъ по музиката, ласкави обноски и особна способностъ да печели малко, а да харчи много. Галилео го настанилъ при единъ полскій князь и похарчилъ приблизително хиляда и двѣстѣ лева за да го приготви за мѣстото му. Той отишълъ, но скоро се завърнѣлъ и трѣбвало да му се търси друго мѣсто въ двореца на Баварския Дукъ.

Когато билъ тамъ, вмѣсто да спомогне да исплати сестрината си зестра, както се обѣщаль, той се оженилъ; свадбата му била

голѣма, угощенията много. Тогава писалъ на отрудения си отъ работа братъ: знаѣхъ, ще кажешъ, че трѣбваше да чакамъ и да мислѣхъ първомъ за сестритѣ си, че послѣ за женение. Но, право да си кажѣхъ, не ми се прави идеята да работѣхъ презъ цѣлия си животъ за да съберѣхъ нѣкоя и друга парѣ, за да ги дамъ на сестритѣ си. Такова иго би било несносно и горчиво; защото съмъ по-вече отъ увѣренъ, че въ трийсетъ години време, даже, не бихъ могълъ да спестѣхъ доволно парѣ за да платѣхъ зестритѣ имъ.

При всичкитѣ притѣснения за парѣ Галилео insistировалъ въ наукитѣ си. Въ 1609 година, той построилъ единъ телескопъ. Наистина че Гансъ Липерхей, отъ Германия, изобрѣтилъ единъ далѣкогледъ и го представилъ на князь Маринция, т. е. началото на постройката било разбрано; но никой не му е далъ практичното пояснение до Галилея. Той като чулъ за далѣкогледа, почналъ да размишлява: какъ може да се направи инструментъ, който не само да доближава предмѣтитѣ, но да ги и увеличава. Въ една оловна трѣба, той положилъ двѣ стѣклени лещи, едната едноопъкнѣла, а другата едновдѣлбнѣла. Съ този снарядъ предмѣтитѣ се виждали три пѣти по-наблизо и деветъ пѣти по-голѣми. Подиръ нѣколко дни той прибѣрзалъ да иде съ оловената си трѣба въ Венеция, да ѣхъ представи на Дожа и на Сената. По този предмѣтъ писалъ слѣдующето на единъ свой приятель:

„Мнозина благородници и сенатори, даже отъ най-старитѣ, сѣ се въсклѣвали въ различни времена на най-високитѣ звѣнарици въ Венеция, да наблюдаватъ пристиганieto на кораби въ пристанището, и сѣ ги видѣли ясно, когато безъ моя телескопъ тѣ щѣхъ да ги виждатъ по-късно два часа време. Този инструментъ прави, щото предмѣтитѣ отъ петдесетъ мили на далечъ да се видѣтъ, като че сѣ на петъ мили.

„Понеже забѣлѣжихъ колко полезенъ би се оказалъ такъвъ единъ инструментъ въ мореплавателнитѣ и военнитѣ предприятия, а видѣхъ, че и Негово Превѣсходителство много желае да го има, азъ се рѣшихъ преди четири дни да идѣхъ въ палата и да го подарѣхъ на Дожа. На излизанie отъ стаята на ауденцията, заповѣда ми се да почакамъ въ сенатната зала, гдѣто слѣдъ малко иллюстрисимо Приоли, който е прокуроръ и единъ отъ настоятелитѣ на Университета, дойде при мене и, като ме хванѣхъ за рѣката, каза: че сената като знаѣхъ, по кой начинъ съмъ служилъ седемнадесетъ години въ Падуа, и като чувствувалъ почетѣта,

която съмъ сторилъ съ подариванieto на телескопа си, незабавно заповѣда на Свѣтлѣишитѣ Настоятели, да ме изберѣтъ (съ моето съгласие) за профессоръ до животъ съ годишната плата хиляда флорина“.

Туѣ трѣбва да е било утѣшително нѣщо за прочутия вече Галилео, както безъ съмнѣние е било за бесполезния Михаиланжело и за двамата му зетя. Сега вече той можалъ да живѣе на миръ и покой.

На завръщанieto си въ Падуа, той почналъ да изучава небесата и намѣрилъ, че по върхността на Луната е планиниста; че млѣчния пѣтъ се състои отъ безбройно множество малки звѣзди; че Ороона се състои не само отъ седемъ звѣзди, но по-вече отъ петъ стотинъ! че Плеадитѣ (Кокошката) не сѣ седемъ, а трийсетъ и шестъ.

Въ Януарий, 1610 год., той открилъ четиритѣ спътници на Юпитера, и че тѣ се въртятъ около му. На 25-ий Юний презъ сѣщата година той открилъ Сатурнова прѣсепъ; въ октомврий—фазитѣ на Венера и по-късно слънечнитѣ петна.

Флоренция и Падуа били въ разгаръ отъ въскрѣсение. Тѣзи нови открития се виждали да показватъ, че земята не е центра на вселенната, но че Коперникъ ималъ право, когато обявилъ, че слънцето е центрътъ. Голѣмо съпротивление се подигнѣло. Нѣкои отъ Аристотеловитѣ послѣдователи казали, че Галилеева телескопъ показвалъ нѣща, които не съществуватъ; „гауаво е“, повтаряли тѣ, „да се предполога, че четиритѣ планетки (Юпитеровитѣ мѣсечини) се гонѣтъ една друга, около голѣмата планета.

Сатурнъ, Юпитеръ, Слънцето и др. се въртятъ, защото има ангели, които ги въртятъ. Ако земята се върти, то и тя трѣбва да има единъ ангелъ въ центрътъ си, който ѣхъ движи; но ако само дяволи живѣятъ тамъ, то нѣкой дяволъ трѣбва да ѣхъ движи“.

Планетитѣ, слънцето и неподвижнитѣ звѣзди сѣ все отъ сѣщия видъ, т. е. всички сѣ звѣзди; за това или всичкитѣ се движѣтъ, или всичкитѣ почиватъ.

Голѣма погрѣшка е да се причислява земята, която е корито на нечистота, съ небеснитѣ тѣла, които сѣ чисти и божественни.

Либри, единъ отъ лизанскитѣ профессори нарекалъ новитѣ открития „небесни дреболии“. Когато той умрѣлъ, Галилео наивно забѣлѣжилъ: „Либри не искаше да види моитѣ небесни дреболии, догдѣто бѣше на земята, възможно е, че сега, като е отишелъ на небето, ще ги види“.

На Галилея вече му се искало да напусне учителствуваннето, за да има време за занимание със опититѣ си и описанието на придобититѣ си изследвания. Той планиралъ двѣ книги по вселенната система; едно голѣмо съчинение по философията, астрономията и геометрията; три книги по мѣсечното движение, една съвѣтъ нова наука: „никой, нито отъ древнитѣ, нито отъ съвременнитѣ не е открилъ чудесата, които азъ доказвамъ чрезъ естествени движения; тъй щото въ правото съмъ си да го нарека една нова наука, на която азъ съмъ открилъ най-първитѣ начала; три книги по механиката; двѣ за доказване на първитѣ начала и една съ проблеми; макаръ че този предметъ е билъ вече разискванъ отъ разни писатели, пакъ всичко що се е писало до сега не е нито четвъртината отъ това, що пишѣ сега. Имамъ тъй сѣщо съчинения по нѣкои естествени предметъ, като: гласѣтъ, говорѣтъ, зрѣнието, краскитѣ, приливитѣ, съставѣтъ на продължителното количество, движението на животнитѣ и други; освѣнъ това, искамъ да пишѣ по военното искуство, като дамъ не само единъ образецъ на войникъ, но да го учѣ съ опредѣлени правила всичко, що трѣбва да знае отъ математиката; напиримѣр: расположението въ лагеръ, нарежданieto на батальони, укрѣпления, нападения, планиране, измѣрване, артилерийско искуство, употрѣбление на различни инструменти и пр.“

Като ималъ всичко това предъ видъ, той си далъ оставката отъ профессорството си въ Падуа и се премѣстилъ да живѣе въ Флоренция, сдѣто великия дукъ, Козма II, му вързалъ годишна пенсия отъ 5500 лева и му далъ титлата „профессоръ на Негово Височество“.

Както веѣкога, първата му мисль била за семейството му, затова той изискалъ платата си за двѣ години и исплатилъ обрѣченитъ зестри на ненаситнитѣ си зѣнове.

На 1611 година, той отишълъ въ Римъ, на разпоски на Великия Дукъ, за да покаже „небеснитѣ си новини“ на папата и кардиналитѣ му. Тамъ той билъ милостиво приетъ и всички се показвали обрадовани да гледатъ на небеснитѣ чудеса, стига само нищо да се не говори противъ приетитѣ утвърждения на Библията, че земята не се движи!

Галилео наскоро напечаталъ „Рѣчитѣ си върху подвижимитѣ тѣла“, съ което повдигналъ силно съпротивление; сѣщо както и съ „Петна, забѣлѣжени по лицото на слънцето“, и „Рѣчи по приливитѣ“.

Слѣдъ четири години време той пакъ отишълъ въ Римъ да защищава Коперниковата

система и себе си, защото поддържалъ нѣщо противно на католическата църква. Той казалъ: „Мене ми се струва че Священното Писание обяснява на чловѣцитѣ само тѣзи истини, които сѣ нужни за спасението имъ, а надмиватъ чловѣческия умъ и не могатъ да се провѣрѣтъ съ неговото знание, или кое да е друго срѣдство, освѣнъ да се откриятъ чрезъ Духа Святаго. Но че сѣщия Богъ, който ни е надарилъ съ чувства, разумъ и съзнание, ни позволява да ги употрѣбимъ и желае да добиемъ това знание, за което сме способни затова, струва ми се, че не съмъ обвързанъ да вървамъ относително тѣзи науки, за които Священното Писание съдържа малки откъсѣ и различни заключения. Това е особно истинско за Астрономията, защото толкова малко се говори за планетитѣ, щото, даже, се не изброяватъ“.

Обаче на пукъ на Галилеевата логика черквата запретила всичкитѣ книги, които поддържали Коперниковата система; но позволено било да се разисква, като математическа проблема.

Това било голѣмо обезсърдчение за Галилея, който обаче и благоговѣялъ предъ римо-католическото учение. Той се върналъ въ домътъ си въ Беллосгардо, близу при Флоренция и седемъ години прекаралъ усамотено съ наукитѣ си.

Най-голѣмата му утѣха, презъ тѣзи мирни години, била преданността на дъщеря му, Полиссена, която приела името сестра Мария Селеста при постѣпванието си въ монашенския животъ. До гдѣто Галилео живѣлъ въ Падуа, ималъ три дѣца отъ Мария Гамба, една Венецианка отъ долне съсловие. По-сетнѣ тя се омѣжила за одного отъ нейната класа чловѣкъ, затова Галилео си взѣлъ дѣцата отъ неѣ; това се види да било нѣщо възможно въ онова време, по причина на ниската стѣпень на нравственността. Двѣтъ си дѣщери турилъ въ мѣнастиря, а сѣнътъ си Винченцо далъ да се учи по медицината, но той само обезсърдчавалъ и беспокоилъ баща си.

Любезната и нѣжната Мария Селеста, въ мѣнастиря Св. Маттея пишала много често на баща си, когото обожавала. „Азъ скѣтвамъ веѣкидневнитѣ ти писма, и, когато не съмъ занята съ други длѣжности, четѣ ги повторно по нѣколко пѣти. Можешъ да си представишь, че това ми е най-голѣмото наслаждение, да четѣ писма отъ лицата, които освѣнъ, че сѣ много добри сами по себе си, но че и тебе уважаватъ. Оставямъ те да си въображавашъ, колко приятно ми е да четѣ писмата, които

ми проваждашъ, защото виждамъ, че любовта ти къмъ мене те кара да ми допускашъ да знамъ добринитъ, които ти струватъ тѣзи господа. Обаче, мъчно ми е, да чуя, че имашъ намѣрение да заминешъ наскоро, защото ще останя безъ тебе и то за толкози дълго време. Господство ти може да върва когато кажя, че освѣнъ тебе, никой другъ не ми е таквази утѣха. Но азъ не щя да скърбя за отсъствието ти, когато ти имашъ причина да се радвашъ. За това и азъ ще се радвамъ и продължавамъ да се моля на Бога да ти даде благодать и здравие, за да извършишъ благополучно пѣтешествието си, за да се завърнешъ доволенъ и живѣешъ дълго и щастливо.

Пращамъ ти двѣ опечени круши и единъ цвѣнхлъ трандафилъ. Последното нѣщо трѣбва да ти направи особена приятностъ, тъй като рѣдкостъ е презъ това време на годината. Съ трѣндафила трѣбва да приемешъ и трѣнитъ, които представляватъ горчивото страдание на нашия Господъ, а зеленитъ листа представляватъ надѣждата, която хранимъ чрезъ Неговото страдание, че слѣдъ като преминемъ тъмнотата на тази къса зима на нашия смъртенъ животъ, ще достигнемъ до слънчевината и блаженството на вѣчната пролѣтъ въ небесата.

„Само въ едно отношение ми тежи монашенския животъ; и то е, че не могя лично да ти служа. Всекога за тебе мисля“.

Тѣй се изминяли седемъ години на записване, подсладени съ нѣжната обичъ на Мария Селеста. Никой не е толкова великъ, щото да може да живѣе безъ обичъ.

Въ края на тѣзи седемъ години, Урбанъ VIII стѣпилъ на папския престолъ. Галилео заедно съ други научни мъже се радвалъ, защото новия папа се виждалъ чловѣкъ благороденъ и здравомислящъ. Като кардиналъ, писалъ на Галилео веднѣжъ слѣдующето: „Уважението, което всекога храния за васъ и вашитъ услуги е причината на включенитъ въ писмото ми стихове. Ако не заслужватъ за васъ, поне ще сж доказателство на обичта ми, и още, надѣвамъ се, вашето знаменито име да имъ прибави блѣсъкъ. Прочее, безъ да губя време въ по-вече извинения, моля, приемоте снисходително това незначително доказателство на голѣмата ми обичъ“.

(Слѣдва съгриешкѣтъ).

Шестнадесетогодишната дъщеря.

Отъ г-жа Балтонъ Книгеландъ.

Отдѣлъ I—Отношението на майката

срѣмо дъщерята.

Готвеннето често се види като твърдъ трудно нѣщо, освѣнъ въ случай на особна дарба, но все пакъ всека жена трѣбва да придобие знание по това искуство. Да се изисква да сготвя нѣщо особно вкусно за нѣкой болѣнъ или пакъ да се кани да посѣди нѣкоя братовчедка, или приятелката, и двѣтъ да сготвятъ по нѣщо, за да видимъ коя по умѣе.

Истина, че домашнитъ длъжности сж отъ голѣма важностъ, но дѣвойката трѣбва да се приучава още да гледа на сиромашията, невѣжеството и, даже, на чуждитъ пороци. Това го изискватъ: търпѣнието, милостта и любовта ѝ.

Слѣдъ припознаването и изпълнението на длъжността въ положението на живота, въ което е било угодно на Бога да ѝ постави, идущето по важностъ е дѣвойката да се научи да цѣни здравнето си, и младостта е времето за полагане на основата му.

Приятно нѣщо е да се живѣе, когато тѣлото не се тѣтри слѣдъ веселия духъ. Доброто тѣлесно расположение чудно спомага да се търпятъ скърбитъ и мъжнотивитъ, които сж неизбѣжни тука въ нашето земно чистилище. Поговорка е станяло вече, че младитъ сж безгрижни, и като неудобряваме обичая да се привлича твърдъ много вниманието на дѣвойката върху здравнето ѝ и тѣй да ѝ принудимъ да страда отъ въобразими болки, то пакъ трѣбва да се научи да надзирава различнитъ функции, и тогава да остави самата природна формакопей да се грижи за останялото. Доволно чистъ въздухъ, дѣятелно упражнение, здрава храна, доволно почивка, и свободно употребление на сапунъ и вода, сж отъ голѣма важностъ за тѣлесното развитие на всека здрава и силна жена.

Вѣщи лѣкари поддържатъ, че ползата отъ тѣлесното упражнение бива по голѣма, когато се придружава съ нѣкой видъ удоволствие. Расходка, предприета само заради здравнето, бива обикновенно неприятна работа, когато, обичта за събиране цвѣти за ботаническата сбирка може да примамва да се отиде по-надалечъ, и обичта къмъ природата и желание да ѝ видимъ въ всичкитъ ѝ расположения може

да ѝ отвлече даже отъ новия романъ, или пакъ отъ бонбонитѣ.

Както мислитѣ се уикчаватъ чрезъ обучение, тъй и нравственността се усилва чрезъ побѣдаване мъжотнитѣ, които сръщае въ живота. Несмисленна добрина е отъ страна на родителитѣ да се трудятъ да премахватъ всѣка отговорност за дъщеря си. Тя трѣбва да се насърждава да посръща малкитѣ си мъжотни съ весела дързостъ, нравствено „да си обърне очитѣ слѣдъ като се е ударила“, да узнае радостта отъ наддигване затрудненията и да превраща спънкитѣ въ стъпала за изскачване по-нагорѣ.

Задоволството е другъ екзистенциен урокъ, който трѣбва да се научи въ младитѣ, весели дни. То е привычка на умътъ и може да се придобие, защото по-вече зависи отъ расположението на умътъ, отъ колкото отъ обстоятелствата. Самия начинъ за да бѣде челоуѣкъ щастливъ е да приема малкитѣ откъслечи отъ щастие, както ни ги праща Богъ всѣкидневно. Ако ги пренебрѣгнемъ и се виуенемъ за цѣлото съкровище, вѣроятно, че търсещето ни ще остане напраздно.

Да посръщава болни и бѣдни, да се труди да занесе малко съличествина въ засѣпнени животъ на нѣкого, да улесни товаритѣ на други,—сѣ чудни извори на задоволство и могатъ да ѝ принудятъ да каже:

„Азъ отъ други по-достойнъ,
По-добъръ не съмъ съвѣтъ;
Но пакъ по-вече на мене
Дава Господъ, нежел' тѣмъ.“

„Обноснитѣ сѣ малки нравствености“, и всѣка дѣвоица трѣбва да се учи чрезъ обучение и примѣръ, че тя не изпълнява всѣкитѣ си длъжности, ако не упражнява искуството за угождаване. Рускиятъ казва: „Увѣри се, да ли хората по-предпочитатъ една стая съ небе вътрѣ въ нея, или вънъ отъ нея. Учивостта въ домътъ е голѣмъ съхранител на мира. Остри критикувания и неприятни „домашни истини“ сѣ почти невъзможни работи тамъ, гдѣто приличността е обикновено нѣщо.

Приличностъ и смисленностъ къмъ слугитѣ сѣ отличителнитѣ чърти на благородната жена и трѣбва да се вътѣлжатъ въ ранната ѝ възраст.

Да се спречква челоуѣкъ, е по-лошо отъ бесполезно. То възбужда съпротивление и само по тази причина, че сърдититѣ погледи и чувства сѣ прилепчили. Майката трѣбва всѣкога да чака да ѝ мине раздражението, за да е въ състояние да поправи дъщеря си. Смърюва-

ние, сторено въ присѣтствието на други хора, докато личната гордостъ и унищожава впечатлението, което би се произвело. Смърюванията трѣбва да ставатъ прямо, защото исключителни сѣ лицата, които могатъ вѣрно и точно да предадѣтъ смърюванията си на други. Обикновено нѣщо е, че тѣ нарастуватъ по пѣтя. Препиране между родители и дѣца е неприлично.

Много по-лесно е да се живѣе съ добро име отъ колкото да се трудимъ да го поправимъ, за това трѣбва да внимаваме какъ прикачае нѣкому нѣкоя особна погрѣшка.

Отдѣлъ II—Облѣклото, привыкитѣ и приятелитѣ ѝ.

Свѣтътъ изобило гледа на дѣвоицата, като на поезия между прозата на живота и ѝ придава всичко привлекателно, чисто и любезно. Този идеалъ, тъй добръ спазенъ отъ цѣлото челоуѣчество, дава ѝ особно мѣсто и това трѣбва да ѝ служи за побуждение да се удостои за него. Инстинктивно е за дѣвоицата на шестнадесе ь години да жаела да е приятна. Стойки на прага на моминската врата, тя наднича съ усърдие, загрижена въ въображаемата си бѣдѣще и се пита: каква способностъ и хубостъ има, на която може да се облѣга, като на свой паспортъ. Разговоритѣ относително нежъ, и всѣкой романъ, който чете, ѝ каратъ да чувствува, че хубостта е най-голѣмото добро и тя се оглежда въ огледалото критически и съ новъ интересъ, като се чуди да ли прѣсното, младо лице, което се отразява, ще намѣри благодать.

Ако момичето е хубаво, то разумната майка трѣбва да го припознае, но да ѝ и предупреди отъ ласкателство, което навѣрно ще сръщне, да ѝ увѣри, че хората се скоро уморяватъ отъ простата физическа хубостъ, ако хубостта на характера не потвърдѣва впечатленията, направени отъ лицето, и че развития умъ придава привлекателностъ на обноснитѣ и изражението.

Ако ѝ липсува този божий даръ, майката може да ѝ утѣши, като обърне вниманието ѝ на нѣщо, което по-заслужва да се придобие, като каже, както друга една умна майка: „Лицето ти е всѣкога мило за мене, драго чадо, и всѣкога ще бѣде приятно за тѣзи, които те обичатъ — за това труди се да си обична“.

Емерсонъ казалъ: „Нѣма другъ разхубавител на кожата, формата, или обноската какъвто е желанието да распрѣснемъ радостъ около себе си, а не да причиняваме страда-

ние“. Характера съ време преобразява лицето въ по-благородно и по-привлекателно отъ простата хубостъ въ чърти. Пъкъ може да се каже, че момичето трѣбва да е много грозно, наистина, на което чистотата не може да придаде привлекателностъ. Виждаха съмъ англичанчета, които изглеждатъ тъй чисти, щото неволно внушаватъ на чловѣка идея за чистота на душата и въ живота, — съ една дума, външенъ знакъ на вътрѣшна грациозностъ. Също тъй и здравнето върши чудеса. Всекидневна баня, здрава храна, доволно упражнение на отворенъ въздухъ, малко бонбони и други подобни сладости, и ставание сутрина рано бихъ преобразили и най-сухото лице — въ трандафилъ, на който червенината и бѣлотата придава самата природа.

Нѣма нужда да се казва на едно българка че облѣклото е важна прибавка. Тя инстинктивно има вкусъ за дрѣхи, но на шестнадесетъ години едва ли разбира кой видъ облѣкло по-прилича на дѣвойката. Забѣлжителенъ е деня, когато се продължѣтъ роклитѣ и се навие косата на главата. Нищо друго не ѝ прави по-голѣмо задоволствие, колкото да ѝ мислѣтъ за по-стара отъ колкото е, а тя си въобразява, че дългитѣ рокли ѝ правѣтъ такава. Тя не види привлекателностъ въ простотата и не знае, че е по-хубава безъ украшения.

Въ Франция, гдѣто благоговѣйното почитание „дѣвойката“ достига почти до религиозностъ, никога не ѝ се позволява да носи диаманти, тантели, или даже и пера.

Тѣзи момичета, които не се красиви, често се трудѣтъ да станѣтъ таквизи чрезъ много труфение, и въ неузрѣлостѣта на вкуса си предвеличаватъ до крайностъ модитѣ. Ако се носѣтъ голѣми рѣжави, тѣхнитѣ биватъ огромни; ако модата е рѣшила да се носѣтъ високи шапки, тѣхнитѣ биватъ пирамидални. Да се казва на едно момиче, че крайности въ модитѣ не е вкусно, е безполезно; но да се развие чувството му за артистично облѣкло, е да се покоси обичѣта му за тия крайности. Не е за отрицание факта, че нѣкои момичета турятъ въ всеко нѣщо, което носѣтъ, грациозностъ и елегантностъ, които сѣ собствено тѣхни и не могатъ да подражаватъ, но когато роклята е чиста, напета, подробности тѣ на тоалета чисти и неексцентрични, кроежа по-артистиченъ, отъ колкото твърдѣ моденъ, то ефекта трѣбва да е приятенъ.

Изрѣчението, „ако нѣщо струва да се прави, то да се направи добръ“, заслужава да се впечати, догдѣто усъвършенствуванието

стане привычка. Много отъ несполукитѣ въ живота се причиняватъ отъ липсуванието ѝ. Този животъ е дѣйствително колело, върху което едни днесъ сѣ горѣ, а утрѣ долу и богатството взема крила и отлетѣва. За туй, всека майка, която иска да предпази дѣщеря си отъ всевъзможни промѣнени, трѣбва да се погрижи да стане искусна въ нѣщо, което да има продажбна цѣна, за да бѣде готова въ случай, че се нуждае отъ своитѣ усилия, или пъкъ нѣщо, което би било приятно занимание и отпочивка, ако бѣдѣщето изпълни обѣщанието си за щастие, които то всекога прави на младия. Нѣма нужда да се проповѣдва на дѣвойкитѣ за скърбѣта, която може да ги постигне. Нека ги оставимъ въ иллюзинѣ имъ. Младежа е веселъ главно, защото очаква това, за което се надѣва, но момичето трѣбва да се научи за благородността на работата и себенадѣйността.

Въпроса: „какво ми прилича“, трѣбва да се земе подъ внимание, но кокетство въ облѣклото показва желание за привлечение внимание, отвратителна чѣрта въ всека дѣвойка или жена. Та трѣбва „да е красива като картина и сладка като поезия“. Несъзнателната грациозностъ обаява по-вече отъ най-великолѣпното облѣкло.

Облѣклото ѝ въ училище трѣбва да е просто, чисто и да не подбужда завистъ, а на черкова тъй скромно, щото да не отвлича вниманието на присѣжествующитѣ.

Евтини тантели, кордели, и лъжливи скъпи камъни, сѣ най-горниѣ стѣпени на торлачество, и измамватъ, само по нѣкога, догдѣто сѣ нови. Да се правишъ богата, когато не си, е толкози лошо, колкото да се държишъ за хубавица, когато си грозна. Всеко скромно момиче знае, че бѣлилото и пудритѣ ѝ излагатъ само на презрѣние.

Нѣкоя си писателка казва, че „за момичето е толкозь естествено да обича да се облача, както за птичката да ѝ растѣтъ пера“, за това ний не желаемъ да искоренимъ инстинкта ѝ, но само да го управимъ, насочимъ.

Облѣклото, безъсъмнѣние, е най-голѣмото искушение за женитѣ, и не само че поглѣща мозъкъ, време и пари въ щета на други нѣща, бескрайно по-цѣнни, но застрашава щастие, когато води до росточение и суета.

Небрѣжностъ и невнимание за дрѣхитѣ може, до нѣкъдѣ, да се поправѣтъ, ако се възбуди интересъ къмъ нѣкое друго бѣдно момиче, на което да се даватъ изоставенитѣ дрѣхи. Този видъ невнимание, както и расточителностъ не могатъ да се поправѣтъ, ако

се дава на момичета известна сума парѝ, които да изживява майка ѝ за нея, само подробна сметка да се държи, които само тя да преглежда.

Отъ твърдѝ голѝма важностъ е момичетата да научатъ цѝната и правото употребление на парѝтъ до толкова, щото умно би било да имъ се дава известна сума парѝ подъ названието „дѝжебни пари“, не вреди колко малка и да е, които да изживяватъ, споредъ както тѝ мислятъ за добрѝ, за което да сѝ отговорни само на съвѣстѝта си, съ това само условие, да държатъ точна сметка за всѝка парѝ и да ѝ уравниаватъ въ края на всѝкий мѣсець. На момичето, на което се е посочвало всѝкога длѝжността, като нѣщо хубаво и благородно и несравнимо съ удоволствието, сметнатата му книжка мълчеливо ще поправи наклонността къмъ расточение. Веднѝжъ чухъ едно момиче да казва тѝй: „Тази ужасна книга всѝкога се отваря на мѣстата, гдѣто съмъ пражосвала парѝтъ си. Искамъ да си купѝ друга, която да ме не гледа укорително“.

(Слъдва)

Прев. М. П.

ДОМАКИНСТВО.

Дрѣхи — кроението и шиенето имъ.

Фразата: всѝка жена трѣбва да умѣе да крои и шие, както и приготви добри бѣтнета, се види да е една отъ най-моднитѝ, не само тука по насъ, но на всѝкъдѣ изъ образования свѣтъ.

Но въпроса е какъ може да се достигне до това умѣние? Едновременнонитѝ наши рокли не били трудни за кроение, и за тѝй всѝка жена, която е знаела горѝ долѝ да шие, сама се е старала да си ги ошие. Днесъ, обаче, като слѣдимъ европейскитѝ моди, да ли защото сме ги страшно обикнали, или пъкъ защото сме принудени да вървимъ съ хората, за да се не отличаваме много отъ тѣхъ, то си кроимъ дрѣхи, които сѝ много по-прилепнали на тѣлото ни и слѣдователно трѣбва да умѣемъ да ги скроемъ за всѝкога споредъ тѣлосложеннето му. Но тука се срѣщаме съ нѣщо трудно, тука иска да сме запознати по-отблизко съ анатомията на човѣческото тѣло и постѣ да можемъ да сѝдимъ за всѝкой човѣкъ частно.

Кроение на дрѣхи е едно искусство и знаемъ, че никой не дохожда на свѣта наученъ на нѣщо. На най-вѣщитѝ работници въ кое да е искусство трѣбвали имъ сѝ години време да се упражняватъ,

за да могатъ да развиатъ гения си. Тогава, ако кроението е искусство, то за да го постигнемъ, трѣбва ни нѣколко време да се упражняваме подъ надзора на човѣкъ, който притежава и теоритични, както и практични познания.

Другъ начинъ е да си купимъ кройки отъ нѣкой искусенъ шивачъ, които да прилѣгатъ точно на тѣлото ни. Кройкитъ да сѝ съвсѣмъ прости, а гарнитурата може да се мѣни по вкуса и модата. Тѣ биватъ книжени, или пъкъ отъ платъ, който се не растегля лесно. Кройкитъ трѣбва да се промѣнятъ презъ нѣколко години, даже, когато не сме станали, ни по-сухи, ни по-дебели, защото тѣлото мѣни формата си малко по малко.

Приличната подплата.

За вълнени фистани да се зема ягка памучна подплата. Ако си купимъ скѣпъ платъ за фистанъ, не правимъ никаква икономия, като вземаме евтина подплата. Но яка, здрава подплата, не значи да е съ много кѝла, но защото е честа и се не тегли на кѝдѣ да е.

За една по-длѣжка дрѣшка (тали) зема се два метра двоенъ платъ, а за по-къса единъ метъръ и седемдесетъ и петъ сантиметри; тринадесетъ балени (прости за да се покриятъ съ ширитѝ, лененъ кипиръ за яката и реверитѝ, коприна за шпение на яката, подгъването отдолу на талията и рѣжавитѝ ѝ; дебела коприна за илицитѝ (ботонперитѝ), копчета споредъ материята и цвѣта на плата; закачалки за фустата; мошамы за подъ мпсцитѝ; ширитѝ бѣлъ или тъменъ за подгъването на краищата на частитѝ.

Бѣше се дѝгнала модата, да се туря подплата на фуститѝ, но пакъ се е повържила, и въобще не е лошо, защото подплатата крѣпи и спазва материята. Женитѝ, които разполагатъ съ по-вече парѝ, правятъ подплата отъ нѣкоя по-евтина копринена материя за по-леко, а най-вече лѣтъ—за по-хладно.

Кроение на дрѣшкитѝ (талията).

Отрѣзватъ се най-първо предницитѝ, като се отпуска по единъ сантиметъръ по-вече отъ кройкитъ на всѝкъдѣ за шивкитѝ. Илдисва се съ копринени конци копринената материя, а вълнена и памучна съ дебели памучни конци. За тази работа служи една дълга игла, като се зематъ три голѝми бѝда напредъ и единъ назадъ. Илдисването да почне отъ края и да се свърши до края съ нѣколко бѝда задъ игла. Космитѝ се искусяватъ добрѝ по краищата.

Измѣрване подплатата.

Облача се подплатата съ шивкитѝ на вѣтъ.

Закончава се отпърдѣ съ карфици. Ако има нѣкъдѣ да се пристисне, забожда се съ карфици. Съблача се подплатата, опиватъ се съ конци отбѣлѣженитѣ мѣста съ карфици, тогава пакъ се облача, но на лице, и ако прилѣга добрѣ, съблача се за да се отбѣлѣжатъ съ креда мѣстата на шивкитѣ, распаря се цѣлата подплата за да се скрои тя и материята на талията.

Илдисва се всѣко парче отъ материята съ подплатата му, като се пази да спадатъ добрѣ, безъ да се набиратъ. Залавятъ се частитѣ една за друга, изрѣзватъ се баститѣ (космитѣ) и се облача за втора проба съ шивкитѣ навхтрѣ. Залавянието да стане равно, защото по него се гледа, когато се шийтъ на машината шивкитѣ. Невнимателно и не доволно илдисване е причина щото много фистани да се развалятъ. За туй въ шивачнитѣ училища илдисванието и измѣрванието се държатъ за най-важнитѣ нѣща.

Шиеие на машината и туряние баленитѣ.

Шие се отвѣнъ илдисата, за да остане мѣсто за баленитѣ, като се оставятъ шивкитѣ на рамото и подмишницитѣ, чакъ за третата проба. Изважда се илдиската и притискатъ се шивкитѣ съ горѣщо желѣзо. За да не излѣзе цѣлта на материята, туря се тънъкъ платъ върху шивкитѣ, когато минува горѣщото желѣзо. Всичкитѣ шивки се растварятъ, освѣнъ тѣзи на рамѣната, които се притискатъ събрано и наведени къмъ предницитѣ. Тогава крапцата на шивкитѣ или се подгжватъ навхтрѣ, или се обшиватъ съ тѣсенъ шпритъ.

Ако се употребяватъ истински балени, зашиватъ се горната и долната дупка на балена за шивката, а цѣлия се обшива съ кръстатъ шевъ. Баленитѣ не трѣбва да сж много високи, но да остане два сантиметра и малко по-вече расстояние до мѣстото, гдѣто се залавя ржава за талията.

Коланя се зашива също тѣй съ кръстатъ шевъ по шивкитѣ презъ кръста. Той трѣбва да е малко по-тѣсенъ отъ самата дрѣха, за да пада обтѣганието по-вече на него. Отпредиъ се законча съ телени копчета.

Довършване крапцата.

Лѣвата предница не се подгжва, но се само обшива съ шпритъ за да стон, като подплата на плицитѣ (ботонперитѣ), Копчетата се нашиватъ точно, гдѣто щѣше да стане гънката, ако бѣше се подгънала предницата. Тѣ се нашиватъ по-начесто когато сж по-малки, а по-нарѣдко, когато сж по-големни, но въ никой случай да не се види, че шивачката ѝ мързѣло да тури по-вече. Копчетата се нашиватъ съ дебела коприна, но конца не трѣбва

да се опѣва за да останятъ, като залепено за материята.

Високитѣ косми (бастн) отпърдѣ сж английска и нѣмска мода. По-къситѣ бастн сж по-добри, като формата на тѣлото се показва по-отлично.

Илици (ботонигри) и яки.

Десната предница се подгжва и мѣстата на плицитѣ се набѣлѣжватъ една четвъртъ отъ сантиметръ по-навхтрѣ отъ пригжжката.

Може първо да се направятъ плицитѣ и тогава да се набѣлѣжатъ съ карфици мѣстата за копчетата, или пъкъ първо копчетата, че послѣ плицитѣ по същия начинъ, но на всѣкий случай да се срѣщатъ добрѣ. Добрѣ прави илици тази жена, която се е практикувала за нѣколко време. Отрѣзва се дупката толкова, колкото копчето да може да мине, обшива се съ тънка коприна и тогава се опримча съ дебела.

Яката да е отъ цѣло парче, но преднитѣ ѝ части да сж тѣй извити, щото материята да дойде малко на веревъ. Илдисва се лицето за киневиря като се подгжнатъ и тритѣ крапца на вхтрѣ и се обшиватъ съ дебелъ конецъ за киневиря. Илдисва се отъ опакито едно киринено парче за подплата.

Илдисватъ се ржжавитѣ и облача се дрѣшката за да се опита за послѣденъ пхтъ, преди да се зашие яката. Зашиватъ се тогава подмишницитѣ шевки, турятъ имъ се баленитѣ, както бѣхж гурени другитѣ. Яката се зашива като се държи яката на дрѣхата къмъ себе си. Турятъ се по двѣ телени копчета на яката. Тя не трѣбва да е много висока, а най-вече за кжсовратитѣ.

Ржжавитѣ и послѣднитѣ бодове.

По долу дрѣшката не се подгжва отъ неж си, но ѝ се прилепа едно парче отъ същата материя за да стане като фитилъ, тогава отгорѣ се подплаща съ коприненъ платъ, подобенъ на този на яката, като не се искаватъ бодоветѣ навѣнъ. Ржжавитѣ се шийтъ на машина, а крапцата на шивкитѣ се опримчатъ съ конецъ, или пъкъ обшиватъ съ шпритъ. Долната шивка на ржава трѣбва да е малко по-отвхтрѣ лакатя. Подмишницитѣ мошамн се прилепятъ добрѣ и се зашиватъ по крапцата на по шестъ мѣста. Илдиската се вади безъ да се спазватъ концитѣ, да не би съ многото дърпанне материята да се растегли и озжби.

Тѣй довършена талия може да се гарнира съ каквото се желае, стига цѣтоветѣ да съотвѣтствуватъ. На скжна и хубава материя не се туря евтнна и слаба гарнитура, но нѣщо което да отговаря и отваря първата.

Обикновенната талия се състои отъ 2 пред-

ници, 2 парчета, които допълнятъ първитѣ, 2 грѣбни и други двѣ, които допълнятъ мѣстата до послѣднитѣ. За по-дебелитѣ жени се препорѣчва да иматъ по-вече, тъй като многотѣ шивки придаватъ изгледъ по-тънъкъ.

Но за да приляга талията, особно внимание трѣбва да се обърне на отдолнитѣ дрѣхы, да не би тѣ да сж стърчени, широки, или пъкъ свити на кривото мѣсто.

Ако се носи корсетъ, той не трѣбва да е съвсѣмъ новъ, когато се опитва фистаня, но да е носенъ три, четири дни за да добне формата на тѣлото. Късокрѣста жена не трѣбва да си зема дългокрѣстъ корсетъ, защото той ще ѝ беспокои и никога дрѣхитѣ не ще ѝ прилягатъ добръ.

Три вида поли.

Всѣкой знае, че политѣ сж по-лесна работа отъ талията, но една прочута шивачка казва, че въ петдесетъ поли на да ли има едни, които да сж направени както трѣбва. Политѣ, споредъ заднята си дължина, биватъ три вида:

1. Поли, съ които ще се ходи по пхтя, или пхтува на нѣкъдѣ, трѣбва да не допиратъ до земята.

2. Визитни поли (когато се отива съ кола) и къщни се правятъ съ задници (тренъ) отъ 6—8 сантиметра дължина да се тѣтри по-земята.

3. Поли, съ които ще посрѣщаме гости на вечери или пъкъ искаме ний да отидемъ, може да сж дълги толкова, колкото искаме.

За театръ, концертъ, или другъ нѣкой видъ вечеринка се носятъ пакъ само съ 6 сантиметра дължина.

Какъ се взема мѣрката на политѣ.

За да станжтъ едни поли на вредъ равни, зема се мѣрка отъ предѣ, отзадѣ и отъ двѣтѣ страни на хлѣбоцитѣ, като се почне отъ кръста до земята. Послѣ ако е нужно да станжтъ по-къси, то се вади по равна частъ отъ всѣка страна.

Повечето жени правятъ закончалката на политѣ си на лѣвата страна или нѣкои и назадѣ, но искусството е да се не растворя за да се види отдолната фуста, нито пъкъ познава.

Никоя жена не трѣбва да мисли, че роклята ѝ е свършена, догдѣ не е ошитъ и джеба.

Подплата на политѣ.

Всѣкога да се зема по-лека материя за подплата, като се помни че по-малко ще се трпе, слѣдователно по-вече ще трае. Долу на политѣ между материята и подплата туря се тифонъ отъ 30—40 сантиметра ширина, или пъкъ прилепятъ отгорѣ

на подплата нѣкой по-стрѣхавъ платъ, като софѣ. По нѣкогашъ отъ подплата се правятъ особни поли, които сж събрани наедно само въ коланя. Въ такъвъ случай подплатенитѣ поли се шијтъ на машина съ памучни конци, а отгорнитѣ поли се подгръватъ съ тънки копринени конци. На идисването трѣбва да се внимава, ако не искаме да сж сгърчени политѣ.

По кроежа си политѣ биватъ три вида.

1. Поли отъ четири плата. Предния платъ бива изрѣзанъ около по 8 сантиметра горѣ въ кръста, а на долу по-малко, догдѣто въ долната си частъ остане съ всичката си ширина. На него се правятъ отъ три до седемъ пришивки, споредъ дебелината на тѣлото, но по никой начинъ да не стои много опнхто за да се познава корема. Останалитѣ три платове се набиратъ отзадѣ и на странитѣ на плисе, или къкъ набрано на игла, на едро.

Тѣзи поли могатъ лесно да се закончаватъ назадъ, ако се привива едната страна върху другата.

2. Поли отъ три плата. Предния се извива, както въ първия видъ. Задния си остава цѣлъ. Третия се раскрива тъй: пригъва се плата на двѣ неравни части отъ едната страна (едната да е $\frac{1}{3}$ а другата $\frac{2}{3}$) сжщото се направя и на другата страна (само че $\frac{1}{3}$ да се срѣща съ $\frac{2}{3}$ на първата частъ и обратното. Раскриванитѣ части се обръщатъ къмъ задния платъ, а цѣлитѣ къмъ предния. Набираннето въ полита става както въ 1-я видъ, само че набраното бива по-малко. Раскривенитѣ части могатъ да дойджтъ по-дълги при все че се внимава да се съшиватъ платоветѣ съ раскривенитѣ части отгорѣ, въ такъвъ случай урѣзняватъ се съ ножицитѣ.

И 1-я и 2-я видъ или сж за по пхтя и не се правятъ дълги.

3. Поли, наречени Вато, се правятъ тоже отъ три платове. Предния бива въ всичко подобенъ на горнитѣ два вида. Двата други оставатъ цѣли отъ по едната си страна, т. е. тази, която ще срѣщне предния, а на другата се извива или отрѣзва по единъ клинъ. Изостренитѣ части се зашиватъ и образуватъ заднята пола (тудна). За да не стане задницата много дълга отрѣзватъ отъ 2—6 сантиметра, но да не стои изострена, а околчеста.

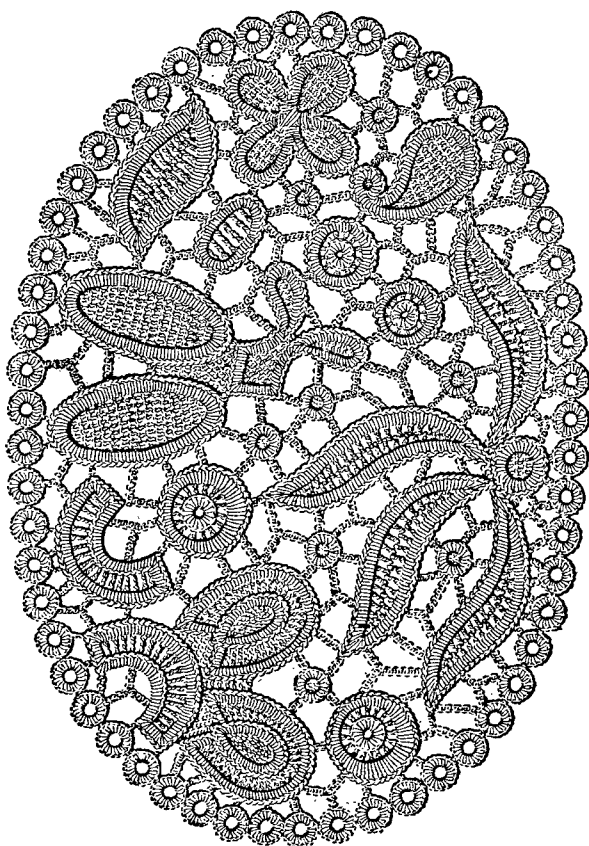
Прилепяване подплата за политѣ.

Шивкитѣ да се срѣщатъ на всѣкъдѣ. Коланя се прави отъ материята, ако е ягка. Ако ли е слаба и лесно се распахва, тогава се употребява купешка ивица, или пъкъ отъ подплата. Закончава се съ телени копчета. На срѣдата отпредѣ се отбѣлѣзва съ червенъ конецъ кръстати бодове, за да се знае

всѣкога, дѣ е точно срѣдата и да не се извива на-
браното, ту на една страна, ту на друга. Зашива
се на коланя отвътрѣ по едно парче ширитѣ на
двата края, за окачване.

Артистично плетение тантели.

Красивий примѣръ е за подложка на чиния.
Образецътъ № 1, когато се свърши достига до
величина 28×40 сантиметра. За нѣкое вѣщо ли-
це по плетение тантели примѣра би послужилъ за
други по-малки или по-големи подложки. Една дужи-
на подложки, изработени тъй, би била добъръ пода-
ръкъ за нѣкоя невѣста. Подложката, която имаме
въ примѣра, стои добръ, когато се изработи отъ двѣ
сѣнки на сѣщия цвѣтъ (боа), съ дебели лѣскави
конци, или пакъ съ коприна за плетение чилень

Образецъ 1.

ибришимъ: когато се довърши, може да се подпла-
ти съ нѣкой коприненъ платъ, но не отъ сѣщия
цвѣтъ. Подплатата се прави тъй: изрѣзва се едно
парче отъ дебелъ твърдъ докъ, или картонъ (мука-
ва) по кроежа и величината на плетената подлож-
ка, тогава се покрива отъ двѣтъ страни съ избран-
ния платъ, който се ошива на всѣкъдѣ добръ, преди
да се нашие платненото. Колелцетата сѣ изпълнени
съ наблизено натурени двойни стълбчета и съ по-тъм-
ната сѣнка на цвѣта, защото по-ясната се спазва за
залавянието. Частитѣ извътрѣ се изработватъ на
отдѣлно, а се нашиватъ едно за друго на мѣстата си.
Колелцата се заплитатъ за главната частъ и съста-
вятъ крайната тантела.

Краскитѣ, които могатъ да се употребятъ.

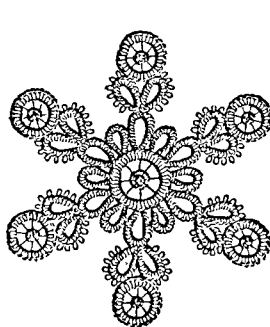
Краскитѣ могатъ да сѣ деликатни (ясни) или
пакъ тъмни, споредъ вкуса на всѣкиго, тъмно-лѣ-
вено върху розова, небесна или портокалева под-
плата. Бѣло и кремово не се препорѣчватъ, защото
скоро се омацватъ.

Когато всичкитѣ части се изработятъ, наил-
диеватъ се всѣка на мѣстото си съ лицето на долу
върху една дебела хартия, тогава се почнува съеди-
нението съ коси, а се боде въ частитѣ безъ намѣ-
тане на куката.

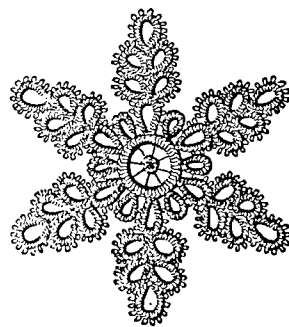
Тантели, плетени съ суващица и куки.

Образцитѣ №-ро. 2 и 3 ни даватъ много яс-
но идея за хубавитѣ на гледъ малки звѣздообразни
колелца, когато се изработятъ по правилото, всѣ-
кое съ двѣ противоположни краски. Величината на
колелцата отъ край до край е приблизително 10 сан-
тиметра, затова по седемъ отъ всѣкой видъ бихъ
направили единъ хубавъ чифтъ подложки за чинии.

Колелцата сѣ приринчени, срѣднитѣ измѣрватъ
отъ край до край почти два сантиметра, по-малки-
тѣ въ цвѣтоветѣ измѣрватъ малко по-вече отъ

Образецъ 2.

Образецъ 3.

единъ сантиметръ. Приринченитѣ прѣстенчета сѣ
испълнени съ двойни стълбчета. За образецътъ 2,
слѣдъ като сѣ приготвени прѣстенчетата, направи 3
двойни опримчвания съ суващицата, 1 грѣчелъ, 7
двойни опримчвания, 1 грѣчелъ, 2 двойни опримчва-
ния, 1 грѣчелъ, 3 двойни опримчвания. Свий и за-
стѣгни за централното (среднето) колелце, тогава
направи 3 двойни опримчвания, съедини за грѣчела
въ по-първото продълговато колелце, направи 12
двойни опримчвания, 1 грѣчелъ, 3 двойни опримчва-
ния. Свий и застѣгни за срѣднето колелце. Повто-
ри отъ началото, додѣто дванадесетъ продълговати
колелца заобиколятъ цѣлото срѣдне колелце; свър-
жи ги. Сега започни отъ срѣдния грѣчелъ на едно
отъ по-големиитѣ продълговати колелца, направи 2
двойни опримчвания, съедини тогава съ първия отъ
тритѣ грѣчели, 2 двойни опримчвания, 6 грѣчела,
всѣкой раздѣленъ съ по 2 двойни опримчвания, то-
гава 2 двойни опримчвания съедини съ едно отъ
малкитѣ приринчени, но вече опримчени колелца, 4
двойни опримчвания, 1 грѣчелъ, 4 двойни оприм-
чвания. Свий и съедини до централния (срѣдния)
грѣчелъ пакъ. Почни второто продълговато колел-
це, което е като близначе на послѣднето, и колко-
то е възможно по-наблизено до първото, 4 двойни

опримчвания, съедини съ последния гръчелъ на по-предшното продълговато колелце, 4 двойни опримчвания, съединени съ колелцето, 2 двойни опримчвания, 6 гръчела, раздѣлени съ по 2 двойни опримчвания, 2 двойни опримчвания, съедини съ 3-я гръчелъ на основното продълговато колелце. Свий и вастѣгни добръ. Повтори сжщото на всѣкое отъ петѣтѣ останали продълговати колелца додѣ се довърши колелцето. Колелцата сж испѣлени съ паяжини (конци препрѣчени). Този примѣръ стои добръ и на кржгли въгланнични и иглинеци, изработени само отъ една краска.

Иллюстрация № 3 е изработена отъ конци съ зеленъ (ябълчевъ) и златно кафявъ цвѣтъ. Срѣдното колелце е зелено, малкитѣ продълговати колелца, които го заобикалятъ сж кафени, а външнитѣ папчрени листа сж зелени. Направи 3 двойни опримчвания, 4 гръчели, всѣкой раздѣленъ съ по 2 двойни опримчвания, 3 двойни опримчвания, 1 гръчелъ, 3 двойни опримчвания, 4 гръчели, раздѣлени съ по 2 двойни опримчвания, 3 двойни опримчвания. Свий и стѣгни до срѣдното колелце. За второто продълговато колелце, направи 3 двойни опримчвания, съедини съ последния гръчелъ на по-предшното продълговато колелце, 12 гръчели, 3 двойни опримчвания. Свий и съедини на срѣдното колелце. Сега почни отъ срѣдния гръчелъ на едно отъ продълговатитѣ колелца, направи 3 двойни опримчвания, съедини съ по-напредшния гръчелъ, 2 двойни опримчвания, 8 гръчели, раздѣлени съ по 2 двойни опримчвания, 3 двойни опримчвания, 1 гръчелъ, 3 двойни опримчвания. Свий и слони съ точката, отъ която почна. Почни идущото продълговато колелце наравно съ първото и колкото може по-наблизо, 3 двойни опримчвания, слони съ идущия гръчелъ въ по-предшното продълговато колелце, 3 двойни опримчвания, 8 гръчели, раздѣлени единъ отъ другъ съ по 2 двойни опримчвания, 2 двойни опримчвания, слони съ идущия гръчелъ на основата продълговатого колелце, 3 двойни опримчвания. Свий и слони съ точката отъ гдѣто почна. Прекарай конца отдолу въ клуна, гдѣто се съединяватъ тѣзи двѣ продълговати колелца и изработи втората двойка продълговати колелца, сжщо както първата двойка, само нѣка гръчелитѣ да сж 7 вмѣсто 8. Пакъ почни съ гръчела, гдѣто се съединяватъ втората двойка гръчели. За петото продълговато колелце направи 3 двойни опримчвания, съедини (слони) съ третото продълговато колелце, 2 двойни опримчвания, 8 гръчели, раздѣлени единъ отъ другъ съ по 2 двойни опримчвания, 2 двойни опримчвания, слони съ четвъртото продълговато колелце, 3 двойни опримчвания. Свий, слони и завържи. Изработи останалитѣ петъ други листа по сжщия начинъ и завѣздата ще се свърши.

И единия, както и другия примѣръ, може да се словѣтъ и направѣтъ като тантела за по края, или пъкъ да се тури посрѣдъ плата, съ парче поръбено на два катъ.

Разни супи (въ мѣрка за 6 души).

Супи съ италиански тѣстени работи:

Тѣстени работи, като фиде, макарони, кускусъ, и пр. се мислѣтъ за най-добритѣ и се готвѣтъ по слѣдующия начинъ.

Супа съ звѣздички.

Туря се $\frac{1}{2}$ литъръ вода на огъня съ една щипка соль, когато заври водата, хвърля се вътрѣ 125 грамма тѣстени звѣздички (или другъ нѣкой видъ тѣстени работи), оставатъ се да поврѣтъ 5 минути, прецѣждатъ се, истудяватъ се, и отново се турятъ на слабъ огънь, съ $2\frac{1}{2}$ литри добъръ буйльонъ, прецѣденъ и бистръ, да къкре за 15 минути; вкува се да ли супата има доволно соль.

Съ тази супа може да се сложи и на отдѣлна чинийка настѣрганъ кашкавалъ.

Супа съ тапиока.

100 Грамма тапиока отъ 1-во качество (Грултъ) е доволно за $2\frac{1}{2}$ литри прецѣденъ буйльонъ. Като заври буйльона цуска се тапиоката малко по-малко съ едната ржка, а съ другата се бърка постоянно за 5 минути за да се не слѣпнѣтъ зърната: остава се да ври полегичка още 10 минути. Преди да се налѣе супата въ джлбокия сждъ, отбира се корицата, която се е образувала отгорѣ: вкува се за соль.

Супа съ саю.

Прави се, както супата съ тапиока; 100 грамма саю въ $2\frac{1}{2}$ литри добъръ буйльонъ: остава се да ври 25 минути.

Супа съ грисъ.

Възварява се $2\frac{1}{2}$ литри буйльонъ, грисѣтъ се пуца малко по-малко (около 125 грамма) като се бърка съ другата ржка; да ври 15 минути. Опитва се на соль преди да се снесе отъ огъня.

Забѣлѣжка. На сжщата супа може да се турятъ и желтъцитѣ на двѣ яйца, добръ разбити и размѣсени съ $\frac{1}{4}$ чаша млѣко (ако има). Яйцата никога не се наливатъ въ супата, а супата въ яйцата, и то малко по малко, за да се не пресѣкнѣтъ.

Млѣчна супа съ грисъ.

$1\frac{1}{2}$ литри вода, $\frac{1}{2}$ литри млѣко, 25 грамма масло, една щипка соль (ситна). Туря се всичкото въ една тенжера на огъня; на завариване прибавя се 125 грамма грисъ, като се бърка, за да не се вчесте на дъното: остава се да ври 15 минути. На снемане отъ огъня прибавя се още 25 грамма опържено масло.

Пърженіе кѣшеи (халки).

Отрѣзватъ се отъ бѣлъ хлѣбъ 2 рѣзения на де-

белина около половина сантим. тръ, нарѣзватъ се на малки четвъртити кжшейчета, на голѣмина като грахъ. Опържватъ се въ тиганя въ малко масло, догдѣ станѣтъ хрусливи и зачервени, оцѣждатъ се и се турятъ въ нѣкоя рѣдка супа.

Супа съ гриселие топчета.

Размѣсва се въ единъ плиткъ сѣждъ 100 грамма растопено масло: когато се запѣни, прибавятъ се едно по едно желтъцитѣ на 4 яйца; послѣ туря се 100 грамма ситенъ грисъ, 1 лъжичка брашно и 1 щипка солъ (ситна). Смѣсва се добръ за да стане на тѣсто. Съ лъжичката се зема отъ тѣстото и се отъркава на топчета съ брашно. Нека да поврѣтъ на слабъ огънь, за 5 минути, въ солена вода. Изваждатъ се съ цѣдилката и се турѣтъ въ дълбоката супина паница: отгорѣ имъ се налива 2 $\frac{1}{2}$ литри консомме.

Консомме.

Разбиватъ се въ единъ сѣждъ 4 цѣли яйца и желтъцитѣ на други 4, излива се върху яйцата 1 литъръ горѣщичекъ буййонъ, като се постоянно бърка. Смѣсътъ, яйца и буййонъ (кремъ) се прицѣжда презъ една честа цѣдилка въ единъ намазанъ съ масло сѣждъ: този сѣждъ се полага въ тенжера три четвърти пълна съ врѣла вода и се покрива отгорѣ съ една намаслена хартия. Тенжерата тѣй сжщо се захлупва и се остава да ври 35—40 минути, за да се сгжети крема. Слѣдъ това сменя се и се остава да истине.

Заб. Въместо да се туря въ два сѣжда, може да се тури само съ единия въ фурна съ сръдня топлина.

Супа Кадефе.

Растапя се 100 грама масло въ една тенжера, прибавя се и толкова брашно; кашидата се курия на огъня за минута време, но да се не зачерви. Размива се съ 2 $\frac{1}{2}$ литри телешкий буййонъ (ако нѣма такъвъ, може и другъ видъ говеждий), постоянно се бърка догдѣ заври, за да не стане на парцали. Остава се да поври 10 минути на слабъ огънь, препиватъ се внимателно корицитѣ, които сж се образували отгорѣ; опитва се на солъ. На друга страна разбиватъ се желтъцитѣ на 2 или 3 яйца, разбиватъ се съ половина чаша млѣко (ако има), налива се смѣсътъ въ дълбокъ сѣждъ, припържва се 25 грама масло. Маслото се налива върху супата, която слѣдъ това се налива малко по-малко върху яйцата, като се бърка постоянно. Въ тази супа може да се турятъ опържани кжшейчета хлѣбъ.

Супа Мария-Луиза.

Възваряватъ се 3 литра буййонъ; на друга страна настъргватъ се 3 сурови картофа, отъ сръдня величина; настърганитѣ картофи се пущатъ да врѣтъ въ буййона догдѣ омѣкнѣтъ добръ. Прецѣжда се всичко и се остава да къкре на слабъ огънь 10 минути. Опитва се на солъ. Преди да се налѣе супата въ дълбокия сѣждъ, разбиватъ се желтинитѣ на 2 яйца и се размиватъ съ половина чаша млѣко. Въместо млѣкото, слѣдъ като се объркатъ яйцата

съ супата, може да се попари съ 25 грамма опържено масло.

Заб. Тази супа може да се направи и наполовина съ вода и наполовина млѣко, вмѣсто буййона.

Супа Здравие.

Нарѣзватъ се на ситно 10 мѣрки листа салата, 1 шепка киселецъ и 3 листа цѣлина. Турятъ се за минута на огъня съ 25 грамма масло въ една тенжера; когато зеленчуцитѣ изгубѣтъ влагата си, заливатъ се съ 2 $\frac{1}{2}$ литри буййонъ, и се оставятъ да поврѣтъ 30 минути. Разбиватъ се желтъцитѣ на 3 яйца, които се размиватъ съ половина чаша млѣко (ако има). Налива се супата малко помалко, бърка се постоянно, за да се размѣси венчкото безъ да се пресѣчѣтъ яйцата. Турятъ се къшеи отъ препеченъ хлѣбъ.

Супа съ пържено брашно.

Растопява се въ тенжерата 100 грама масло, туря се и толкова брашно и се пържи, догдѣ се изчерви, като се бърка постоянно: тогава притуря се 2 $\frac{1}{2}$ литри вода, 1 шепка солъ и отново се полага на огъня за да ври 10 минути. Супата трѣбва добръ да се сгжети.

Заб. Въ тази супа могатъ да се турятъ опържени къшеи хлѣбъ.

ГЛАВАТА, КОСАТА И ЗЪБИТѢ.

МЪРКИ ПРОТИВЪ ГЛАВОВОЛИЕ.

Изъ статитѣ на Elizabeth R. Scovil.

Въ нѣкои хѣра има наследственна склонность къмъ главоболие. Или бащитѣ имъ, или майкитѣ имъ сж страдали отъ това, а главоболнето се увеличава отъ кое да е нѣщо, което изнемоощава жизненитѣ сили. Хѣра съ нервозни темпераменти сж особно предрасположени и трѣбва да се въздържатъ, както тѣлесно, тѣй и умствено. Това значи да се не пресилватъ на много работа, да се не грижѣтъ, да не преѣждатъ, да се въздържатъ отъ възбудителни пития, като кафе и чай.

Ако тѣзи, които страдатъ отъ главоболие, внимателно се наблюдаватъ, тѣ ще заблѣжѣтъ, че преди главоболнето има всекога време въ което сж неспокойни и предчувствуватъ приближающето ги зло. Тогава е минутата да зематъ мѣрки, ако искатъ да избѣгнѣтъ главоболнето.

Понѣкогашъ очитѣ се чудно повлияватъ. Свѣтливи вълнообразни линии се представятъ да идѣтъ и изчезнуватъ, или пѣкъ черни петна се явяватъ върху нѣщо свѣтло. Ако ли нѣма горнитѣ признаци, то пѣкъ студени

тръпки се чувствуватъ по гръбнакя, рѣцѣтъ и краката се подледяватъ и усѣща се неспокойствие, което нищо не може да го уталожить. Слѣдъ нѣколко време (което различава въ разни лица, отъ половина часъ до нѣколко часове) болката почнува. Съ увелечението ѝ дохожда и потрѣсване, което нарѣдко се подобрява отъ повръщанне. Всеко помръдване за болната глава е мъжа, а съ сѣднение се увелечаватъ потрѣсванията. Сънъ дохожда слѣдъ много часове страдание, и въобще, на пробужданне, болката изчезва. Борбата оставя болния изнуренъ, та едвамъ слѣдъ нѣколко дни се съвзема.

Най-вѣщитѣ лѣкари сж съгласни, че лѣкуванието трѣбва да се прави между периодитѣ на главоболието за да станѣтъ случитѣ по-рѣдко и да имъ се намали силата. Трѣбва да се изнамерѣ причината имъ, ако е прекарване на работа—да се спре, ако е грижа—да се премахне, ако е храната да се промѣни, ако ли пъкъ лѣганието е късно, то часоветѣ да се измѣнятъ. Тогава може да има нужда отъ едно просто разслабително за да приготви системата за тоинката (засилителното): рибена масъ, желѣзо, горчивка, касенева кора, или какво да е друго нѣщо, което би препорѣчалъ лѣкарѣтъ, като полезно за болния. Храната трѣбва да е доволно питателна, като се избѣгватъ мазни и тѣстени ястията, или какво да е друго нѣщо, което би побъркало на смиланieto. Упражнение на отворенъ въздухъ е твърдѣ важно нѣщо, само да се спира щомъ почне да се чувствува умора. Когато първитѣ неприятели признаци се почувствуватъ, трѣбва да се легне, но главата да е по-надолу отъ тѣлото и да се вземе една лъжича аммоніаченъ спиртъ, (седативна вода.)

Ако го побиватъ студени тръпки, турятъ се краката му въ горѣща вода, или пъкъ се туря една добръ нагрѣта тухла. Ако има нервозностъ, взема се валерианова тинктура вмѣсто седативната вода. Дозата да се повтори слѣдъ четвъртъ часъ. Стаята да се затъмни, а болния да лежи спокойно и да се труди да заспи.

Ако тѣзи лѣкове не премахнатъ главоболието и потрѣсването, взема се тогава една лъжича силенъ горѣщъ или студенъ чай (може и кафе) и повтаря се всекий четвъртъ часъ четири пѣти. Ако потрѣсването продължава, болния въобще си въображава, че повръщаннето ще му помогне и бърза да земе нѣкое повръщателно лѣкарство. Това се случва, ако главоболието е дошло веднага слѣдъ ѣденіе, когато стомахътъ съдържа значително

количество несмѣта храта, другояче по-добрѣ е да се трудимъ да уталожимъ гастрическото растроение и да спремъ желанието за повръщанне. Магнезиевъ цитратъ, поледена Вишева вода, содена вода, произвеждатъ много пѣти същото слѣдствие.

Ако главоболието е силно, то единъ ленивъ парцалъ, натопенъ въ алкоолъ угасенъ съ вода, може да се тури на челото и да се мокри отново, щомъ засѣхне. Нѣкога спомага да се тури фланела, натопена въ врѣла вода и испѣдена, толкози горѣща, колкото може да се търпи.

Ако краката сж студени, да се турятъ въ горѣща вода, въ която да е примѣсенъ една или двѣ лъжичи счуканъ на ситно синапъ. Това може да се направи, даже, когато болния неможе да си помръдне главата. Като лежи на гръбътъ си на мендеря или леглото, краката му се потапятъ въ водата, безъ никакво движение на горната частъ на тѣлото.

Като се премахне потрѣсването, може да му се даде нѣкоя лесно смилана храна.

Нѣма царский начинъ за цѣрzenie на главоболие, нито пакъ нѣкой особенъ, който би помогналъ всекой пѣтъ. Най-първо трѣбва да се намерѣ причината, послѣ ако е възможно да се премахне, да внимаваме на най-раннитѣ признаци и да се трудимъ да имъ противодѣйствуваме.

Падание на косата и цѣрътъ ѝ.

Коренитѣ на космитѣ, макаръ че сж малки, пакъ всекой единъ е снабденъ съ нервичка и кръвоносно съсѣдче, а всекой косъмъ се храни и живѣй чрезъ кореня си. Малко по-нагорѣ отъ кореня, на двѣ отъ странитѣ му, се намира по едно мѣхурче съ мазно вещество, което придава лѣскавината на косъмътъ и го пази да се не затрупа съ прахъ. Тогава, вече, дохожда самия косъмъ, една куфа тръбица презъ цѣлата си дължина, а презъ тази куфина се доставя нужната храна за растение. Самия косъмъ не е предметъ на болѣсть, но той се влияе отъ болѣзнено то състояние на другитѣ части на тѣлото и показва слѣдствието по нѣколко начини; по тази причина трѣбва да цѣримъ кожата на главата, както и самата коса посрѣдствено.

Падание на космитѣ е единъ отъ извѣстнитѣ признаци на това влияние. Понѣкога косми падатъ само отъ извѣстни части, а обикновено косата се разрѣдва на всекъдѣ по главата, става суха, трошлива и се цѣпи въ краищата. Това състояние показва всекога

едната отъ двѣ причини: или че не ѝ се до-
ставятъ доволно хранителни частици, или пакъ
е послѣдствие отъ горѣщото трѣскаво състо-
яние на главата. Лѣкуванието на косата тогава
зависи отъ общото положение на здравето.
Ако тѣлото е слабо, изнемоцѣло, или пакъ
изнурено отъ продължително умствено на-
прѣгане трѣбва да се премахнатъ тѣзи усло-
вия за да стане подобрене въ косата. Или
пъкъ на друга страна, ако чловѣкъ е плето-
риченъ, пълнокръвенъ, съ трѣскави признаци,
да чувствува горѣщина въ главата си и су-
хота на кожата си и пр. трѣбва, тоже, да се
поправи това състояние за да може да расте
косата. И въ двата случая трѣбва да се уягкчи
цѣлата система чрѣзи тоники (засилителни
цѣрове), добра храна, и сънъ; да се избѣгватъ
вѣнкашнитѣ спомагателни мазила, които че-
темъ извъ обявленията на вѣстницитѣ, а да се
взема чиста сѣра въ малки количества (нѣщо
като четвъртъ отъ кафяна лъжичка съ малко
мѣко, два пѣти на день, или пакъ три пѣти
въ седмицата, презъ день, сутрина преди по-
хапка една лъжичка кафяна сѣра размѣсена
съ петмезъ). Коренитѣ на коситѣ заякватъ,
ако косата често се рѣши съ мѣгка четка, из-
рѣжжѣтъ ѝ се краищата и кожата се държи
чисто. Нѣма друго нѣщо толкова полезно, кол-
кото главата да се мие съ парна вода, на
която да се е прибавило една лъжичка ал-
коолъ, или колонека вода и кастилеки сапунъ.

На всѣкий случай рѣсанието съ четката
ѣ държи мѣгка и лѣскава, но ако се желае
нѣкое мазило, безопасно е да се употреби
слѣдующето. Взема се четири унции рациново
масло, двѣ унции алкоолъ и прибавя се каква
да е меризма, която се нрави и се обѣркватъ
всичкитѣ заедно; друго — осемъ унции ромъ,
двѣ унции глицерина; или пакъ шестъ унции
често, прѣсно маслиново масло, размѣсено съ
двѣ унции варовита вода. Да се помни добръ,
че кое да е мазило трѣбва да се трие на ко-
жата, а не на косата и да се туря по-малко
за да се не лъщи главата отдалечъ. Пърше-
льтъ въ главата не е, както мнозина си ми-
сължѣтъ, слѣдствие само отъ небрѣжностъ или
нечистота, защото може да се причини и отъ
чесание съ гребенъ, който много драще.

Гребенъ или четка, която забѣлва, или
раздражава кожата, може да произведе пър-
шелътъ. Раслабителна храна, или нѣкой раз-
слабителенъ цѣръ, съ една мѣгка четка и едно
отъ горнитѣ мазила нецѣрява какъвъ да е пър-
шелъ. Червена, распалена кожа, или .пятна,
които се явяватъ тукъ тамъ по главата, слад-
ки струпеи и пр. сѣ болѣзнени и твърдѣ до-

садителни, но и на тѣхъ може лесно да се
намѣри цѣрътъ. Да се почне съ расхладителна
диета, да се взема Селцерова вода и употребя-
ва слѣдующия мехлемъ, нецѣряватъ се и най-
лошитѣ случаи: една лъжичка свинска масъ
размѣсена съ четвъртъ лъжичка катранъ (не отъ
вжглища, а боровъ). Съ този мехлемъ се мажи
кожата всѣка вечеръ и до сутрината изчезва
неприятната меризма.

Друго едно нѣщо. Нѣкои хѣра си скубжѣтъ
бѣлитѣ косми, въ случай, че рано се появжѣтъ.
Нѣма по-глупаво нѣщо отъ това. Съ скуба-
нието косъмътъ се откъсва просто до корена,
а изгнилото хранително вещество излиза и
заразява ближнитѣ косми. Слѣдствието е на-
мѣсто всѣкой искубжѣтъ бѣлъ косъмъ се явя-
ватъ петъ други нови.

Нѣма нищо друго по-красиво отъ бѣлитѣ
косми за главата на тогози, който приближава
хоризонта на живота. Бѣлата коса е ореолъ
на слава.

Спазване зѣбитѣ.

Преди да разглеждаме, какъ може да уве-
личимъ ягкотата на зѣбитѣ, по-полезно е да
обяснимъ на читателя кои сѣ най-добритѣ на-
чини на предпазване зѣбитѣ отъ гниение.

Отъ всичко най-важното е, да не оставяме
никакво вещество да се сабира по тѣхъ.

Коя да е киселина, подобна на оцета,
распуца зѣбната глечъ и разрушава трай-
ността ѝ. Растителната и животната храна,
която остава по тѣхъ, или между тѣхъ, по-
диръ малко време се превраща въ киселина,
която вреди зѣбитѣ. За това зѣбитѣ трѣбва
да се мижѣтъ и чистжѣтъ четири пѣти на день,
подиръ всѣко ѣденіе и вечеръ на лѣганіе.
По-вечето хѣра си разваляжѣтъ зѣбитѣ отъ не-
брѣжностъ.

Често дѣца, та и други по-възрастни хѣра,
ѣджѣтъ лимони съ такъози наслаждение, като
че ѣджѣтъ най-сладкия портокалъ. Трудно би
било да ги накара чловѣкъ да турятъ въ
устата си размита симпурна киселина (зачия),
или азотна киселина (кезапъ), но сѣщитѣ ли-
ца ѣджѣтъ силната лимонена киселина, която
се намира въ нѣкои плодове, съ голѣмо удо-
волствие. Има нѣкои видове ябълки, които
сѣдържжѣтъ голѣмо количество ябълчна кисе-
лина, която, тоже ѣде зѣбитѣ. Ако има нѣ-
кой, който обича ябълки, нѣка ѣде, колкото
иска, само да си измие добръ зѣбитѣ щомъ
свърши.

Майкитѣ трѣбва сами да надзираватъ дѣ-
цата си за да си чистжѣтъ добръ и редовно

зхбитѣ. Дѣцата не разбиратъ важноcтѣта на мнението и сѣхъ наклонни да избѣгватъ отъ тази си длѣжностъ. Съвсѣмъ малцина сѣхъ хората, които умѣятъ съвършено да исчистѣтъ зхбитѣ си. Десетима отъ дванадесетѣтъ триѣтъ сѣхъ четката наоколо челюcтѣта. Ако триеннието сѣхъ твѣрда четка се продължава нѣколко мѣсеца, то не е чудно, че ще отбѣлѣжатъ бразди по зхбитѣ и се повредѣтъ. Не вреди колко здрави сѣхъ, туй ще послѣдва рано или късно, ако тремъ тѣй сѣхъ четката.

Начина, по който трѣбва да се чистѣтъ зхбитѣ, е да се почнува отъ вѣнцитѣ на долу за горнитѣ зхби и, отъ вѣнцитѣ на горѣ за долнитѣ зхби. По този начинъ четината на четката влязъ по между зхбитѣ и чисти и странитѣ имъ. Зхбитѣ не трѣбва да се миѣтъ само сѣхъ цѣлъ да сѣхъ чисти и хубави, но да не се натрупва по тѣхъ желто вещество, което проѣжда дупки въ зхбитѣ и тѣй да се изложи на дѣйствието на въздуха, една твѣрдѣ чувствителна клетчеста тъканъ, нервната кожа. Съ сѣхъщото внимание, цѣкъ даже и по-голѣмо, трѣбва да се исчистѣтъ зхбитѣ отъ вѣтрѣ. Ако икономията е богатство, то сме вече на пѣтъ къмъ него. Но и по-вече отъ това, защото не само че нещемъ да плащаме на зхбарина, но ще си имаме и зхбитѣ. Съ това, обаче, не трѣбва да се задоволяваме и да си мислимъ, че нѣмаме нужда отъ зхбенъ лѣкаръ. Напротивъ, трѣбва по-често да ходимъ при него. За да ги преглежда, да не би да има нѣкоя дупчица, която слѣдъ време ще стане голѣма дупка и е по-мѣчно да се пѣлни, или пакъ трѣбва зхбъ да се вади. Най-голѣмото искусство на зхбарството е да предпази да се не образуватъ дупки, а не да ги плембира (пѣлни сѣхъ злато, сребро, платина и олово).

Въобще се предполага, че женитѣ много желатѣтъ да спазѣтъ зхбитѣ си, и може да имъ е неприятно, ако имъ се каже, че изобщо зхбитѣ на мѣжетѣ сѣхъ по-янки и по-сбити отъ тѣхнитѣ. Това е правилото, но има рѣдки изключения. Отъ това става явно че е особно отъ голѣма важностъ за тѣхъ чистението. Добрѣ е за майкитѣ да помнѣтъ, че космитѣ и зхбитѣ на дѣцата не сѣхъ тѣй твѣрди и сбити както на по-възрастнитѣ хора. Още не сѣхъ се вмѣкнѣли въ тѣзи имъ тъкани доволно вѣгледливо и фосфорено-вариева солъ както става по-късно. Отъ това става явно нуждата да предпазватъ зхбитѣ си отъ образуване по тѣхъ киселини.

Оближающитѣ части на зхбитѣ сѣхъ мѣста, на които трѣбва особно да се обръща внимание, за да се не сабере желто вещество. Кар-

фици, игли, или каква да е металична или дървена зхбоочистилка не трѣбва да се употребява. Най-добритѣ зхбоочистилки сѣхъ пачитѣ пера, пакъ може да се служи и сѣхъ клечици отъ желта метла. Зхбоочистилката трѣбва да се вмѣкне между зхбитѣ за да извади останѣлитѣ части отъ ѣтнето. Коприненъ конецъ може, тоже, да послужи за исчистване междинитѣ на зхбитѣ.

Нѣща, които струватъ да се знаѣтъ.

Разговоръ съ момичета.

Единъ мѣжъ, който не е предложилъ на едно момиче да се ожени за него, нѣма право да си присвоява вѣчното ѣ време, и да се сърди ако другъ нѣкой се отнася приятно къмъ нея.

Когато нѣкой приятелъ, мѣжъ или жена, ти заема книга, трѣбва да се върне съ една благодарителна забѣлѣжка.

Шестнадесетогодишното момиче си носи роклитѣ до кичицѣтъ.

На вѣрно не бива да говоришъ нищо противъ годеникѣтъ на приятелката си, да ли предъ нея, или задъ нея.

Много за неприлично се мисли, да се забочва кърпата за трапеза на талията. Кората на опечения картофъ се бѣли сѣхъ ножъ.

Мѣжѣтъ се вѣкога препорѣчва на жената, въ подобна като на слѣдующата фирма: „Г-жа, — позволявате ли ми да ви препорѣчамъ Г-нъ —“.

Ако е необходимо нужно да минешъ пѣтъ на нѣкого, трѣбва да кажешъ: извинѣте или пардонъ.

Венера (статуя) на Медичитѣ била петъ крака и осемъ прѣста, и тази височина се мисли отъ много вѣатели да е най-свършенната за една жена. Срѣдняя височина за жената се има петъ крака и петъ прѣста.

Момиче на шестнадесетъ години не трѣбва да приема мѣже, като свои гости.

Обикновенно хората, които искатъ да се запознаятъ отиватъ по-първо на визита.

Момѣкъ, който е годенъ, въобще ходи вечеръ на гости у годеницата си, когато се знае, че сѣхъ тамъ родителитѣ ѣ.

Вѣнчалния прѣстенъ се носи на третия прѣстъ на лѣвата ръка.

Обикновенно, когато се пѣе предъ публика, акомпаниста излазя първѣ, намѣства се и тогава дохожда пѣвачѣтъ.

Ако единъ мѣжъ казва на едно момиче, че го обича, а подиръ това не послѣдва да ѣ предложи да се ожени за него, то я съвѣтвамъ да се труди да нѣма работа сѣхъ подобенъ челоуѣкъ.

Съвѣтвамъ те да се не женишъ за мѣжъ, който те мамѣ сѣхъ намѣрение, и ако въ прибавка на това те представи като нищоженъ лице предъ роднитѣ си и приятелитѣ си.

Не мислѣ, че е прилично за едно момиче да приема подарѣци отъ единъ момѣкъ, даже и да го познава твѣрдѣ добрѣ.

V-ТА ГОДИШНИНА

„ИСКРА“

НАУЧНО-ЛИТЕРАТУРНО И ОБЩЕСТВЕННО СПИСАНИЕ

Излиза въ последно число на всѣкий мѣсецъ, въ
обемъ отъ 10 печатни коли на 8-ни.

(Излѣзли сѣ до сега 9 книжки)

ПРОГРАММА:

1) Романи, повѣсти и разскази (оригинални и преводни) 2) Народни пѣсни, предания, поговорки и пр.: 3) Популярни статии по всичкитѣ клонове на науката: 4) научни новини; 5) Статии по възпитанието; 6) Критически и библиографически отдѣли; 7) Изъ нашия общественъ животъ и 8) изъ чуждия общественъ животъ.

Годишния абонаментъ си остава пакъ същия при *уголѣменъ обемъ*

За България 12 лева

За странство 16 лева

На ученицитѣ се прави отстъпка 2 лева.

Абонамента се приема *само годишния и предплатенъ* съ пощенски бонове или пощ. записъ. *Пощенски и гербови марки не се приематъ.*

Който събере 10 абонати въ предплата, ще получи 15% възнаграждение.

Въ петата годишнина слѣдва продължение отъ V-та книжка на „Минжлото“ отъ Ст. Заимова и прочутия романъ на Ф. М. Достоевский — „Братия Карамазови“. Тоя романъ се печата на особни коли, форматъ 4-ни, съ особна номерация, тъй щото да може да се подвърже на отдѣлно.

Тия г-да абонати, които се абонираатъ на V-та година, а не сѣ получили четвъртата, за да иматъ възможностъ да се снабдятъ съ първитѣ 30 коли отъ прочутия романъ на Ф. М. Достоевский „Братия Карамазови“, отпуща имъ се четвъртото годишно течение за 10 лева, намѣсто за 12, а тия, които искатъ да иматъ „Минжлото“ V книжка, отъ началото, което започва отъ III годишнина на „Искра“, третѣ годишни течения (III, IV и V) имъ се отпущатъ за 30 лева.

Първа и втора годишнина отдѣлно струва по 20 лева, а двѣтѣ заедно се отпущатъ за 36 лева, подвързани. Г-да абонатитѣ, които искатъ да се обониратъ за петѣхъ годишни течения, отпущатъ имъ се за 60 лева.

Писма, Ръкописи и парѣ се испровождатъ на името на редактора-издателя В. Юрдановъ въ гр. Шуменъ.

РЪЧНИКЪ

ЗА ЧУЗДИТѣ ДУМИ ВЪ БЪЛГАРСКИЙ ЕЗИКЪ

СЪ ОБЯСНЕНИЕ НА КОРЕНИТѣ ИМЪ

по Макарова, Даля, Райфа, Дубровский и Михелсона

Съставилъ

А. П. Николаевъ.

Страници 816 на 16-ни.

ЦѢНА 8 ЛЕВА

(Съ пощенскитѣ разноси 8.85 л.)

Порѣжкитѣ се испроваждатъ до Книжарницата на сп. „Искра“ въ гр. Шуменъ.

На книжаритѣ се прави 20% отстъпка. Порѣжкитѣ ставатъ въ брой.

„СЕМЕЙНО ОГНИЩЕ“

ИЛЮСТРОВАННО ДОМАШНО СПИСАНИЕ

ИЗЛИЗА ВЪ КРАЯ НА ВСЪКЪЙ МЪСЕЦЪ, ВЪ ОБЕМЪ ОТЪ 3 ПЕЧАТНИ ЛИСТА НА 8-НИ.

ПРОГРАМА:

1) Романи, повѣсти и разкази (оригинални и преводни). 2) Биографии на прочути мъже и благородни жени. 3) Статии по възпитанието. 4) Домакинство: а) кроение и шевъ; б) ръководѣние; в) упътване по готварството; г) забѣлѣжки по градинарството; д) хигиенични правила. 5) Окжследи отъ музика. 6) Нѣща, които струватъ да се знаѣтъ. 7) Забѣлѣжки за момичета.

ГОДИШНИЙ АБОНАМЕНТЪ:

За България 8 лева, за странство 9 лева.

 Абонаментътъ става само въ предплата.

Поръчки и парѣ се испровождатъ до: книжарницата на А. В. Велчевъ въ гр. Варна, а ръкописи—до редакторката на списанието въ сѣщия градъ, — *М. Недѣлкова—Попова.*
